

JAAR- VERSLAG 2020

Rapport inzake de
jaarrekening 2020

[ONTDEKDEBIEB.NL](https://ontdekdebieb.nl)

INHOUDSOPGAVE

bestuursverslag

Voorwoord	7
1. Verandering en verbreding bibliotheek	8
2. Participatie en zelfredzaamheid	20
3. Jeugd en onderwijs	28
4. Persoonlijke ontwikkeling	34
5. Meertaligheid en Mienskip	35
6. Marketing en communicatie	36
7. Organisatie en medewerkers	38
8. Financiële positie 2020	40

verslag van de raad van toezicht 2020

Verslag van de Raad van Toezicht 2020	44
---	----

jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020	48
Staat van baten en lasten 2020	49
Resultaatbestemming 2020	50
Kasstroomoverzicht over 2020	51
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2020	52
Toelichting op de balans per 31 december 2020	57
Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen	60
Toelichting op de staat van baten en lasten 2020	61
Toelichting op de jaarrekening	64
Vaststelling en ondertekening	66
Controlleverklaring van de onafhankelijke accountant	70

bestuurs-
verslag

2020

BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD

2020 was een bijzonder jaar en dat behoeft geen nadere toelichting. In februari 2020 schreef ik een mailtje aan alle medewerkers dat we goed onze handen moesten wassen en dat het verder wel niet zo'n vaart zou lopen. Hoe anders werd 2020.

Alles werd anders en de reden daarvoor is bekend, corona. Van al onze prestatie-indicatoren is die van het aantal uitleningen van e-books ruim gehaald en zelfs overschreven. Bij het samenstellen van dit jaarverslag viel op hoeveel we, ondanks corona, hebben kunnen doen, in 2020 en ook ter voorbereiding van 2021.

De bibliotheken mochten bijvoorbeeld een afhaal-service inrichten waar goed gebruik van is gemaakt en we hebben vrijwel alle leden van zeventig jaar en ouder telefonisch gesproken om ze te attenderen op de dienstverlening. We hebben ook bijzonder leuke digitale jeugdactiviteiten in de zomer kunnen organiseren in het kader van Bouwen aan Ambitie, in samenwerking met Kennislab Noordoost.

Vanaf september is de aanjager laaggeletterdheid aan de slag gegaan die we nog konden inzetten met een subsidie van 2018 - 2019. Zij heeft een enorme bijdrage geleverd aan de bewustwording op het gebied van laaggeletterdheid. We hebben

ons uiterste best gedaan om in 2020 de doelgroep van het Digi-Taalhuis te bereiken, dat is niet altijd gelukt en zodra de bibliotheken weer open mogen gaan we ons uiterste best doen de vrijwilligers, cursisten en deelnemers te bereiken.

Op het gebied van de preventie van laaggeletterdheid en het bevorderen van leesplezier hebben we alles gedaan wat binnen de mogelijkheden kon. Ook toen de scholen weer open gingen, konden onze leesconsulenten er niet altijd terecht, maar ze konden wel het onderwijs op afstand ondersteunen.

In het voorjaar van 2020 hebben wij een enquête uitgezet bij onze stakeholders en medewerkers om de prioriteiten voor de komende jaren vast te stellen. Daaruit bleek dat de maatschappelijk educatieve bibliotheek steeds belangrijker wordt en dat dit ook ten koste mag gaan van de reguliere uitleenbibliotheek. Dat vraagt wat van de organisatie en ondanks corona hebben we in 2020 de aanzet gedaan tot een organisatieontwikkeling waarmee de bibliotheken en medewerkers nog meer lokaal gaan werken en de ver-binding zoeken met de gemeenschap waarin ze werken. Deze ontwikkeling zal in 2021 zijn beslag krijgen.

Paulien Schreuder
26 april 2021

ZO LEEST U DIT DOCUMENT

Ons beleidsplan is opgebouwd rond vijf thema's. Bij elk thema zijn met onze opdrachtgevers een aantal prestatie-indicatoren geformuleerd. Deze indicatoren zijn bedoeld om de voortgang van het beleidsplan te volgen.

Dit bestuursverslag is opgebouwd aan de hand van de thema's en de daarbij behorende

prestatie-indicatoren. Per thema worden de resultaten benoemd en in hetzelfde hoofdstuk wordt ook ingegaan op andere activiteiten en resultaten die geboekt zijn. Aparte hoofdstukken zijn gewijd aan marketing en de medewerkers.

In hoofdstuk 8 wordt de financiële positie van Bibliotheken Noord Fryslân beschreven.

1. VERANDERING EN VERBREIDING VAN DE KLASSIEKE BIBLIOTHEEK

Onze bibliotheken zijn er voor iedereen. Een ontmoetingsplek voor jong en oud, met een (gratis) kopje koffie en kosteloos een krantje of tijdschrift lezen. En lukt het door bijvoorbeeld ziekte of ouderdom niet om naar de Bibliotheek te komen, dan komt de bibliotheek naar haar leden toe. We willen graag de huiskamer van de samenleving zijn, ook al was deze in 2020 regelmatig gesloten.

CORONA EN DE BIBLIOTHEEK IN 2020

De eerste lockdown: 16 maart tot en met 10 mei

Vanaf 16 maart moesten de bibliotheken hun deuren sluiten. Er is snel geanticipeerd op de nieuwe situatie die lang niet altijd even duidelijk en overzichtelijk was. Het is gelukt om samen met de flexibiliteit van alle medewerkers een passend aanbod te kunnen blijven bieden voor onze klanten. Achter de schermen en vanuit huis bleef onze klantenservice geopend en was afdeling Marketing en Communicatie actief om de klanten zo goed mogelijk geïnformeerd te houden over onze dienstverlening. Vanaf 6 april ging de afhaalservice in werking. De klanten konden hun bestelde boeken bij de deur ophalen.

De klanten konden deze service zeer waarderen. Er werden bedankbriefjes bij de deur gelegd en zelfs een zelfgebakken cake, zo blij waren de klanten met de nieuwe boeken. In deze periode hebben onze leden 2.100 keer gebruik gemaakt van de afhaalservice.

Tijdens deze eerste lockdown zijn onze klanten van zeventig jaar en ouder persoonlijk gebeld. Aan hen werd de vraag gesteld of ze op de hoogte waren van onze afhaalservice en of we ze konden ondersteunen bij de aanvraag van de boeken. In totaal zijn er 1.500 klanten gebeld.

Collega Jolanda belt zeventigplussers.

Ook aan de telefoon waren de klanten blij verrast en konden deze aandacht waarderen. Er werd ruim de tijd genomen om ook even stil te staan bij de angst en onzekerheid die corona meebracht. Het thema eenzaamheid werd vaak besproken. Soms was het telefoontje van de bibliotheek het eerste telefoontje in een paar dagen voor mensen. Het plotseling afnemen van sociale contacten was heftig voor velen. Door de medewerker is ook geattendeerd op belmaatjes-projecten van de welzijnsorganisaties in de gemeenten.

Vanaf 11 mei is de bibliotheek weer open gegaan en zijn alle protocollen toegepast om de veiligheid in de bibliotheek te waarborgen. Er is in deze periode regelmatig contact geweest met de Veiligheidsregio om de praktijk te toetsen aan de voorschriften. Ook na 11 mei is er nog gebeld met klanten, sommige klanten durfden nog niet te komen vanwege alle maatregelen. Dientengevolge bleef het rustig in de bibliotheek.

Tweede lockdown: 4 november tot en met 18 november

In het najaar zijn er weer activiteiten ingepland en ook gedeeltelijk van start gegaan totdat de tweede korte lockdown werd aangekondigd. Besloten is toen om alle activiteiten te annuleren voor het gehele seizoen. In totaal werden er honderd activiteiten geannuleerd.

In deze relatief korte periode hebben we geen afhaalservice ingericht, want vooraf was bekend dat de bibliotheken twee weken gesloten zouden zijn. De dagen ervoor was het extreem druk met klanten die nog even veel boeken wilden inslaan.

Derde lockdown: vanaf 15 december

Op 15 december moesten de deuren van de bibliotheken weer dicht. Direct is de afhaalservice gestart, in de laatste weken van 2020 is er 3.000 keer gebruik gemaakt van de afhaalservice. Ook hebben we het bellen van de klanten van zeventig jaar en ouder weer opgepakt, eind 2020 waren er al 500 klanten gebeld. Zowel de afhaalservice als het bellen is in 2021 gecontinueerd.

In totaal zijn de bibliotheken in 2020 dertien weken gesloten geweest: één kwartaal. En in de andere maanden was de openstelling beperkt. Zo konden we na de eerste lockdown eerst geen verblijfsfunctie (computers en leescafé afgesloten) aanbieden. Na versoepelingen werd dit weer mogelijk, vanzelfsprekend op anderhalve meter afstand. Daar is goed gebruik van gemaakt.

PRESTATIE-INDICATOREN VERANDERING EN VERBREIDING BIBLIOTHEEK

Het ledenaantal is eind 2021 gestabiliseerd op het niveau van 1 oktober 2018: 14.277 betalende leden.

- Op 31-12-2020 waren er 13.315 betalende leden. Vergeleken met 31-12-2019 een teruggang van 220 leden.
- Ook het totaal aantal leden is teruggelopen, in de vestigingen en bij de Bibliotheek op school. Op 31-12-2020 waren er 37.906 inwoners lid van Bibliotheken Noord Fryslân. Vergeleken met 31-12-2019 een afname van 3.927 leden. In totaal is het aantal jeugdleden, oftewel niet-betalende leden in 2020 teruggelopen met 3.707. Dit betreft voor het overgrote deel de vestigingen en niet de Bibliotheek op school.

De bezoekers en klanten van de bibliotheken beoordelen de bibliotheek aan het eind van de periode met een 8 of hoger.

- Er heeft in 2020 wel een klantenonderzoek plaatsgevonden, maar de resultaten zijn nog niet bekend. De activiteiten die in 2020 bezocht werden, zijn gewaardeerd met gemiddeld een 8.

Iedere vestiging, totaal negen op de vaste wal, heeft eind 2021 een Digi-Taalhuis Plus, waar in ieder geval maandelijks een gerichte activiteit wordt georganiseerd zoals een Micro:bit meeting of CoderDojo. Op de eilanden zullen op regelmatige basis activiteiten in het kader van digitale geletterdheid georganiseerd worden.

- Alle vestigingen op de vaste wal, ondertussen tien, hebben een Digi-Taalhuis. Ook op Terschelling is een actief Digi-Taalhuis. In 2020 zijn in de zomerperiode 75 activiteiten voor de jeugd georganiseerd in het kader van digitale geletterdheid.

Het aantal uitleningen van e-books is gestegen van 35.000 in 2018 naar 40.000 eind 2021.

- Het aantal e-bookuitleningen is gegroeid van 36.020 naar 53.302 in 2020, een groei van 34%. In 2020 had Bibliotheken Noord Fryslân 2.104 leden van de online bibliotheek en 1.881 leden maakten er actief gebruik van.

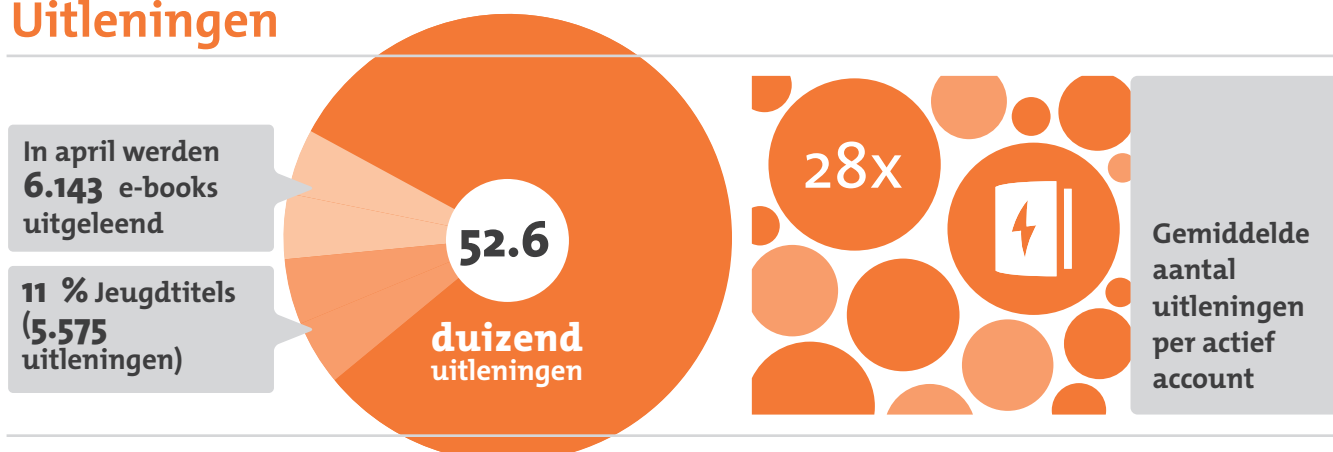
Meest geleende e-books in 2020

- 1** | De meeste mensen deugen
Rutger Bregman
- 2** | De avond is ongemak
Marieke Lucas Rijneveld
- 3** | 't Hooge Nest
Roxane van Iperen
- 4** | Spanning in de lucht
Sarah Morgan
- 5** | Zuidenwind
Suzanne Vermeer

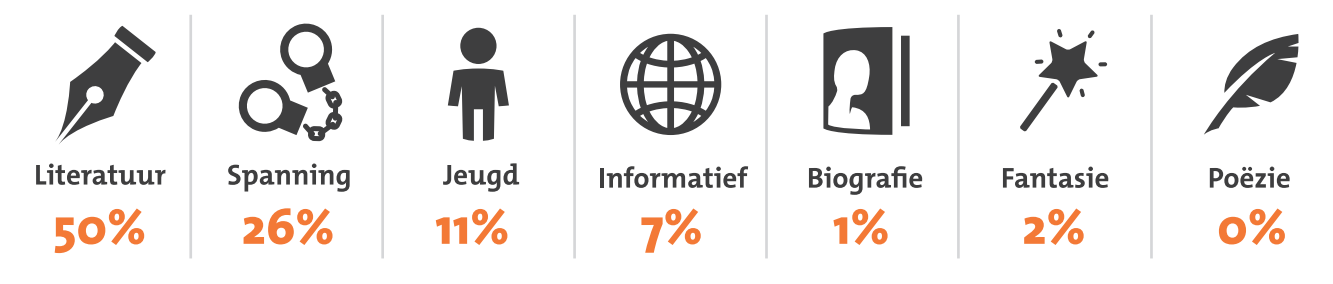
E-BOOKS IN 2020

Uitleningen

Er werden in 2020 gemiddeld **4.380** e-books per maand uitgeleend.

Uitleningen per genre

Geregistreerde accounts

Op 31 december waren er **2.104** accounts.

Leners

1.881 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Hoe werden de e-books gelezen?

WAT WE NOG MEER DEDEN IN 2020

ING Servicepunt

In Harlingen en Dokkum is het ING Servicepunt in oktober geopend. Na een intensieve training helpen onze medewerkers de klanten van ING. Op deze wijze kunnen wij de niet digitaalvaardige klanten direct ondersteunen. Daarnaast kunnen we de klant attenderen op de laagdrempelige mogelijkheden in de bibliotheek om deze vaardigheden verder te ontwikkelen.

Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog is een grote wens in vervulling gegaan. Bibliotheek, gemeente Schiermonnikoog en het dorps huis hebben samen in een subsidie van het Iepen Mienskip Fûns de financiële middelen gevonden om dorps huis en bibliotheek te verbouwen en de bibliotheek opnieuw in te richten. In 2021 zal de feestelijke heropening plaatsvinden.

Informatiepunt Digitale Overheid

Het afgelopen jaar zijn de medewerkers voorbereid op de opening van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). De opening is door de lockdown tweemaal uitgesteld. Het streven is nu om 2021 zodra de lockdown voorbij is direct van start te gaan. Ter voorbereiding op het IDO zijn er bijeenkomsten georganiseerd met samenwerkingspartners binnen de gemeente. De doelstelling van het IDO is besproken en vervolgens is verkend hoe we elkaar hierin kunnen versterken. In het IDO kunnen niet alle vragen beantwoord worden, soms zal blijken dat de vragen te persoonlijk zijn of meer tijd en aandacht nodig hebben. De bibliotheek wil deze klanten dan kunnen overdragen aan de juiste instantie die snel kan inspelen op de vraag.

De uitkomsten van deze gesprekken hebben geleid tot concrete afspraken wat betreft doorverwijzing. Deze afspraken zijn verwerkt in een baliemenu voor de medewerker. De bibliotheekmedewerker kan snel zien waar hij de klant naar toe kan verwijzen binnen de eigen gemeente. De afspraak is gemaakt dat er met deze klant binnen twee werkdagen contact wordt opgenomen voor een vervolg.

De medewerkers hebben de e-learning en een praktijktraining gevolgd en zijn gereed om van start te gaan zodra dit kan.

Bibliotheek aan huis

Er zijn 108 bibliotheek-aan-huis abonnementen in ons werkgebied. Scholieren brengen boeken aan huis bij mensen die door ziekte of ouderdom niet meer naar de bibliotheek kunnen komen. Er zijn vijf scholieren actief in het gehele werkgebied. Begin maart 2020 is er via Omrop Fryslân en de Leeuwarder Courant nog veel aandacht gegenereerd voor deze dienstverlening. Ook met als doel om nieuwe scholieren te werven. Helaas gaat dit vooral in Noardeast-Fryslân maar moeizaam en worden nieuwe aanmeldingen vooral door collega's opgelost.

Bibliotheekvestigingen

- AANTAL BEZOEKERS // In 2019 is gestart met bijhouden van het aantal bezoekers. In Bibliotheek Ameland is dat echter lastig, omdat daar de VVV en de bibliotheek in hetzelfde pand gevestigd zijn. Dat geldt ook voor Bibliotheek De Westereen, daar lopen leerlingen en bezoekers van de bibliotheek door elkaar. En in Hallum gebruiken bezoekers van het dorps huis de ingang van bibliotheek. De teller van Kollum is pas sinds juni 2020 actief. Vanaf juni is de teller opgenomen in het netwerk van Campus Kollum.
- Totaal zijn er in onze vestigingen in 2020 ruim 300.000 getelde bezoekers geweest. Dat betekent dat we in dit jaar vergeleken met 2019 174.849 minder bezoekers hebben gehad, dat is 36%.

2020 - Totaaloverzicht aantal bezoekers **inkomend** - BNF alle vestigingen

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Totaal
Buitenpost	3391	3071	1721	310	1357	1858	2626	2349	2702	2602	1569	1621	25177
Dokkum	8573	7686	4270	446	3313	4768	6698	5968	6137	7259	4113	3016	62247
Dronryp	1712	1378	937	225	841	1273	1410	1378	1561	1513	841	522	13591
Franeker	5970	5624	2910	257	1960	2815	3736	3474	3856	3872	2320	1966	38760
Hallum	1892	1965	1215	222	1144	1316	1739	1498	1294	1459	861	886	15491
Harlingen	6503	6510	3583	268	608	933	3626	3775	4461	5177	3158	2433	41035
Kollum						121	167	346	663	1110	1018	859	4284
Schiermonnikoog	1786	1785	441	272	523	500	1899	1475	946	1050	22	0	10699
St.-Anna-parochie	5346	4535	2585	401	1721	2321	2949	2821	3306	3349	2037	1716	33087
Surhuisterveen	4526	4178	1975	507	2264	2703	3473	3211	3327	3634	2243	1981	34022
Terschelling	1460	1572	784	25	757	1194	2198	1838	1503	1459	660	545	13995
Vlieland	634	679	140	97	796	833	1268	1131	891	756	801	473	8499
Totaal 2020	41793	38983	20561	3030	15284	20635	31789	29264	30647	33240	19643	16018	300887
Totaal 2019	37404	36668	43246	40128	41533	35468	43678	41422	38072	43423	40626	34068	475736

Tabel 1

Hallum

De aantallen van Hallum zijn vertekend en eigenlijk te hoog. De openingstijden voor publiek zijn op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag op die dagen zijn de aantallen het hoogst, overige dagen wanneer de bibliotheek dicht is, kunnen er wel bezoekers naar binnen lopen (MFC) en worden dan ook meegeteld.

Kollum

De teller van Kollum is pas sinds juni 2020 actief. Vanaf juni is de teller opgenomen in het netwerk van Campus Kollum. De oorzaak van de lage aantallen zou te maken kunnen hebben met de looplijnen welke voor de bezoekers zijn uitgelegd vanwege de Corona pandemie en de scholen zijn ivm Corona dicht geweest

Totaal overzicht aantal bezoekers inkomend - alle vestigingen BNF 2020 tov 2019												
	Buitenpost	Dokkum	Dronrijp	Franeker	Hallum	Harlingen	Kollum	Schiermonnikoog	St.-Annaparochie	Surhuisterveen	Terschelling	Vlieland
Inkomend	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.	Ink.
2019	37614	97381	17072	64665	2124	78352	28937	17349	53795	52346	21281	6944
2020	25177	62247	13591	38760	15491	41035	4284	10699	33087	34022	13995	8499
Vershil	-12437	-35134	-3481	-25905	13367	-37317	-24653	-6650	-20708	-18324	-7286	1555

Tabel 2

Hallum

De aantallen van Hallum in 2020 zijn vertekend en eigenlijk te hoog. De openingstijden voor publiek zijn op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag op die dagen zijn de aantallen het hoogst, overige dagen wanneer de bibliotheek dicht is, kunnen er wel bezoekers naar binnen lopen (MFC) en worden dan ook meegeteld. De aantallen van 2019 betreffen alleen december 2019.

Kollum

De teller van Kollum is pas sinds juni 2020 actief. Vanaf juni is de teller opgenomen in het netwerk van Campus Kollum.

Note 2019

- De aantallen van 2019 zijn enkele maanden geschat om diverse redenen.
- Februari teller actief: St.-Annaparochie, Surhuisterveen, Terschelling. Aantallen januari zijn geschat
- Maart teller actief; Buitenpost, Dokkum, Dronrijp, Franeker, Kollum, Schiermonnikoog, Vlieland.
- Aantallen januari en februari zijn geschat
- Mei teller actief; Harlingen. Aantallen januari t/m april zijn geschat
- Augustus - December - Teller Kollum nog niet actief op de Campus, en zijn geschatte aantallen

Leden

- **BETALENDE LEDEN** // Het aantal betalende leden is met 220 gedaald, dat zijn er minder dan in 2019. De grootste groep daarvan zit bij de budgetleden, dat zijn leden die voor € 5,- een pas aanschaffen en € 1,50 per item betalen. Er is een bescheiden groei van het aantal luxe abonnementen en digital only. (zie tabel 3)
- **BIBLIOTHEEK AAN HUIS** // In totaal maken 108 betalende leden gebruik van de Bibliotheek aan huis. Zij worden bediend door scholieren en onze collega's.
- **NIET-BETALENDE LEDEN** // Het aantal niet-betalende leden is met 1.520 gedaald, waarvan 1.184 op de scholen. Niet-betalende leden zijn o.a. jeugdleden tot 18 jaar en in deze groep zit ook de grootste daling. Het is onze overtuiging dat we deze jeugdleden na corona weer enthousiast kunnen krijgen voor de bibliotheek. (zie tabel 4)
- **DBOS** // In de tabel zijn de kinderen die lid zijn van de Bibliotheek op school (dBOS) ook opgenomen. Hier wordt in het volgende hoofdstuk verder op ingegaan.

Betalende leden BNF 2019-2020																					
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	
	Basis		Basis in 4 termijnen		Bibliotheek-Aan-Huis		Budget		Digital only		Kennismakings-abonnement		Luxe		Luxe in 4 termijnen		Instellingen		Totaal per gemeente 2019	Totaal per gemeente 2020	Verschil 2020 t.o.v. 2019
Gemeente Achtkarspelen:																					
Buitenpost	814	802	3	2	3	6	180	168	3	4	2	4	21	20			1	1	1027	1007	-20
Surhuisterveen	907	865	2	3	3	2	227	212	3	3	7	3	32	32	1	1	3	3	1185	1124	-61
Totaal	1721	1667	5	5	6	8	407	380	6	7	9	7	53	52	1	1	4	4	2212	2131	-81
Gemeente Dantumadiel:	(betreft vestiging De Westereen)																				
Totaal	561	556	1	1	2	3	124	103	1	0	6	8	22	26	0	0	5	4	722	701	-21
Gemeente Noardeast-Frl																					
Dokkum	2653	2651	11	13	8	8	527	504	6	8	32	16	106	107			12	11	3355	3318	-37
Hallum	2	127					7					7	1	2			1		3	144	141
Kollum	574	577	3	6	1	2	87	91	1	4	1	6	16	16			2	1	685	703	18
Totaal	3229	3355	14	19	9	10	614	602	7	12	33	29	123	125	0	0	14	13	4043	4165	122
Gemeente Harlingen:																					
Totaal	1184	1174	7	7	4	2	233	208	5	9	11	14	45	47	0	0	4	4	1493	1465	-28
Gemeente Waadhoeke:																					
Dronryp	534	522	2	1	4	4	92	85		1	2	3	22	21			1	1	657	638	-19
Franeke	1460	1411	9	9	8	7	320	276	8	8	16	9	48	47			7	6	1876	1773	-103
St.-Annaparochie	955	942	2	2	15	13	208	180	6	9	4	4	42	42			6	6	1238	1198	-40
Totaal	2949	2875	13	12	27	24	620	541	14	18	22	16	112	110	0	0	14	13	3771	3609	-162
Gemeente Ameland:																					
Hollum	84	80					21	15					2	2			1	1	108	98	-10
Nes	138	130					58	47	1	2	1		1	2	2				200	182	-18
Totaal	222	210	0	0	0	0	79	62	1	2	1	1	4	4	0	0	1	1	308	280	-28
Gemeente Schierm.:	136	145					76	70	2	3	2		2	3			1		219	221	2
Gemeente Terschelling:	522	514			3	6	66	52	1	1	1	4	12	15			7	7	612	599	-13
Gemeente Vlieland:	104	106				1	46	31			1		3	3	3		1		155	144	-11
Eindtotaal	10628	10602	40	44	51	54	2265	2049	37	52	86	82	376	385	1	1	51	46	13535	13315	-220
Verloop		-26		4		3		-216		15		-4		9		0		-5		-220	

Tabel 3

Niet-betalende leden BNF 2019-2020

	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	Jeugd o t/m 17 jaar		Klas abonnement		Landelijke lenen		Scholieren VO		School dienst- verleningsabonn		School leespromotie		Digi-Taalhuis		Castleen abonnement		Actie Hallum		Internet inschrijvingen *	
Gemeente Achtkar-spelen:																				
dBos	1797	1728																		
Buitenpost	1112	980	17	18					8	8	6	6	3	2	2				1	
Surhuister-veen	1540	1418	20	21		1			20	20	14	14	6	2	3	1			1	1
Totaal	4449	4126	37	39	0	1	0	0	28	28	20	20	9	4	3	3	0	0	2	1
Gemeente Dantumadiel (vestiging De Westereen):																				
dBos	1309	1252																		
De Westereen	999	935	18	19	1	1			15	15	6	6	2	2	1				3	3
Totaal	2308	2187	18		1		0		15		6		2		1		0		3	
Gemeente Noardeast-Fryslân:																				
dBos	2560	2562																		
Dokkum	3413	3255	73	80	2	1			53	53	192	196	30	26	6	5			151	177
Hallum	72	225		3									4	2			198			
Kollum	849	851	10	11	2	2			14	15	9	13	15	10					8	8
Piter Jelles							239	256												
Lauwers College		1					204	244												
Simon Vestdijk		1					1293	1273												
Totaal	6894	6895	83	94	4	3	1736	1773	67	68	201	209	49	38	6	5	198	0	159	185
Gemeente Harlingen:																				
dBos	383	391																		
Harlingen	1411	1325	35	34	1	1			14	14	15	15	17	16	1	2			14	20
Totaal	1794	1716	35	34	1	1	0	0	14	14	15	15	17	16	1	2	0	0	14	20
Gemeente Waadhoeke:																				
dBos	2710	2590																		
Dronryp	618	594	18	17					11	11	18	18							2	1
Franeke	1855	1726	75	76	2	2			53	52	30	30	24	18	4	4			38	56
St.- Anna-parochie	1256	1103	25	26		1			16	16	17	17	22	7					1	1
Totaal	6439	6013	118	119	2	3	0	0	80	79	65	65	46	25	4	4	0	0	41	58
Gemeente Ameland:																				
Hollum	101	83	5	4	25	28			4	3	1	1			14	3				
Nes	381	360	3	3	98	82			3	3	2	2			70	33				
Totaal	482	443	8	7	123	110	0	0	7	6	3	3	0	0	84	36	0	0	0	0
Gemeente Schier-monnikoog:	651	577	4	4	111	100			2	3	3	4			169	97			1	1
Gemeente Terschelling:	545	501	11	11	287	277			6	6	5	5	3	2	73	63			1	1
Gemeente Vlieland:	501	421	8	8	156	153					1	1			64	61				
Eindtotaal	24063	22879	322	316	685	648	1736	1773	219	204	319	322	126	85	405	271	198		221	
Verloop		-1184		-6		-37		37		-15		3		-41		-134		-198		-221

2019	2020	2019	2020	2019	2020	Verloop
Gratis abonne- ment ouders		Vakantie- abonnement		Totaal per gemeente	Totaal per gemeente	
				1797	1728	-69
	1	1		1148	1017	-131
	1	2		1606	1479	-127
		3	0	4551	4222	-329
				1309	1252	-57
	1			1045	982	-63
		0		2354	2187	-167
				2560	2562	2
	9			3920	3802	-118
				274	230	-44
		1		908	910	2
				239	256	17
				204	245	41
				1293	1274	-19
0	9	1	0	9398	9279	-119
				383	391	8
	2			1508	1429	-79
0	2	0	0	1891	1820	-71
				2710	2590	-120
				667	644	-23
3				2081	1964	-117
				1337	1171	-166
0	3	0	0	6795	6369	-426
				150	122	-28
				557	483	-74
		0	0	707	605	-102
				941	786	-155
				931	866	-65
				730	644	-86
		4		28298	26778	-1520
0			-4		-1520	

Tabel 4

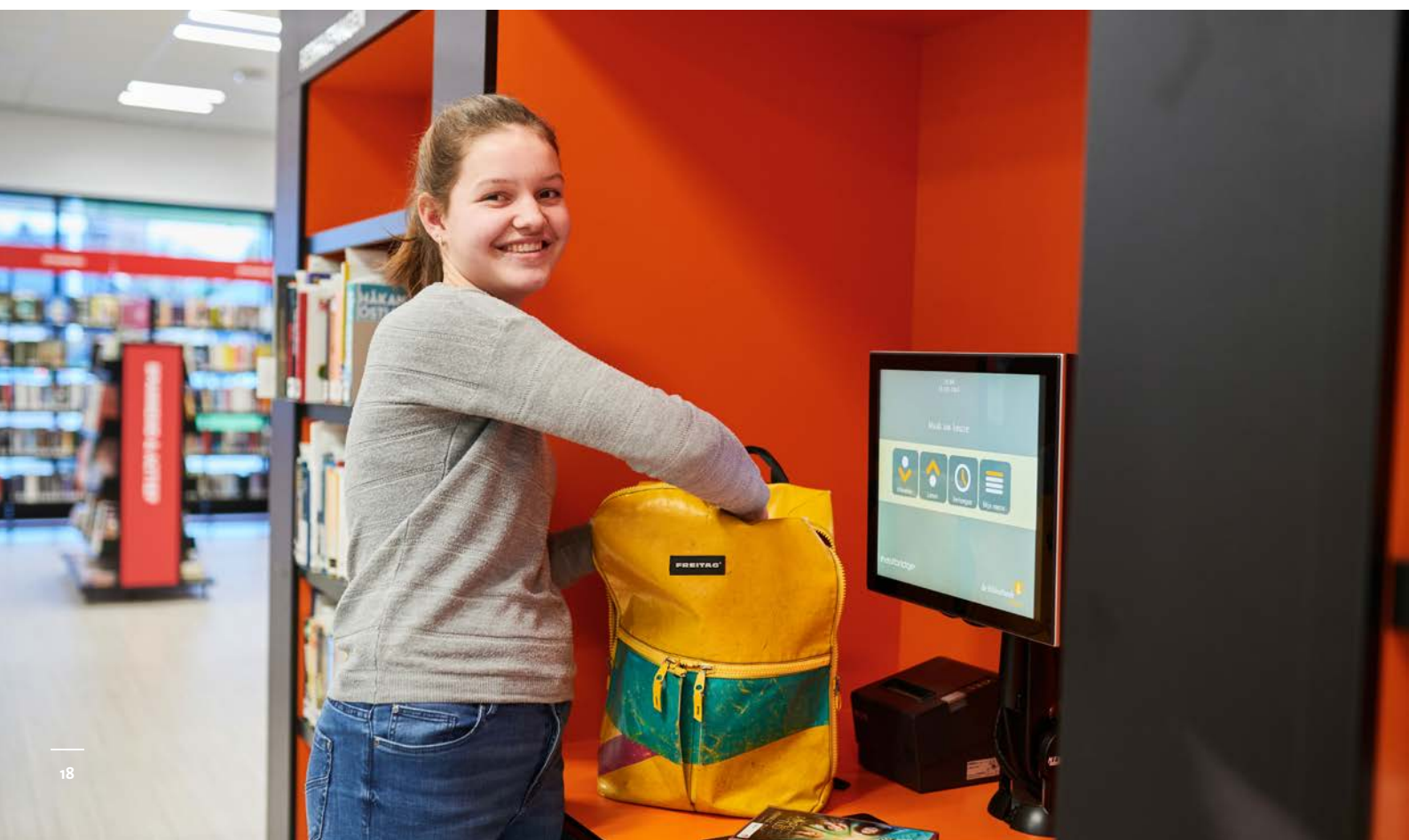
* Bij de niet betalende leden worden de internetinschrijvingen meegeteld. Strikt genomen zijn dit geen leden. In de meeste gevallen betreft het inschrijvingen voor een online kaartverkoop via ticketWise of een inschrijving voor de nieuwsbrief. Aantallen zijn in deze rapportage alleen meegenomen om aansluiting te houden met de vorige versie.

Uitleningen

- **DALING** // De uitleningen van boeken, tijdschriften en dvd's in Noord-Fryslân zijn gedaald, met 20%. Alleen de uitleningen van e-books zijn substantieel gestegen.
- **HALLUM** // Omdat Hallum een nieuwe vestiging is, geopend op 13 december 2019, is daar uiteraard sprake van groei.
- **DRONRYP** // Opvallend is dat de daling van de uitleencijfers in Dronryp het minst is, in de kleinere vestigingen is het effect van corona minder groot dan in de grotere vestigingen.
- **DBOS** // De uitleningen binnen de Bibliotheek op school zijn ook fors gedaald, hetgeen te wijten is aan de sluiting van de scholen.
- **TOTAAL** // Bibliotheek Noord Fryslân telde in 2020 in totaal ruim 960.000 uitleningen, ruim 254.000 uitleningen minder dan in 2019, ongeveer 20%.

Collectie

- **ACTUELE BOEKEN** // Ook in 2020 heeft de boekhandel voor Bibliotheek Noord Fryslân de actuele boeken ingekocht, waardoor ze gelijktijdig bij zowel de boekhandel als de bibliotheek liggen. Zeker in 2020 was dit voor de boekhandel belangrijk en uiteraard ook voor onze klanten. De levering van actuele boeken wordt in hoge mate gewaardeerd door de onze klanten.
- **AFSCHRIJVEN & BEWAREN** // De vervangingstermijn voor de huidige collectie is negen jaar. Binnen Fryslân worden unieke exemplaren die bewaard dienen te worden en ouder dan acht jaar zijn in onderlinge afstemming behouden in de collectie van een lokale bibliotheek.
- **TOTAAL** // De collectie van Bibliotheek Noord Fryslân omvat nu ruim 312.200 fysieke boeken, een uitgebreide en gevarieerde collectie tijdschriften en kranten, 8.032 dvd's en ruim 830 luisterboeken. Via de landelijke portal zijn nog eens ruim 28.000 e-books en 3.600 luisterboeken beschikbaar.

Uitleningen BNF vestigingen 2019 t/m 2020				
Uitleningen	2019	2020	Vershil	% Verschil
Gemeente Achtkarspelen				
Buitenpost	69.314	52.923	-16.391	-23,65%
Surhuisterveen	93.583	68.504	-25.079	-26,80%
Totaal	162.897	121.427	-41.470	-25,46%
Gemeente Ameland				
Hollum	4.666	3.476	-1.190	-25,50%
Nes	17.160	14.294	-2.866	-16,70%
Totaal	21.826	17.770	-4.056	-18,58%
Gemeente Dantumadiel				
De Westereen	65.260	48.990	-16.270	-24,93%
Totaal	65.260	48.990	-16.270	-24,93%
Gemeente Harlingen				
	96.984	73.086	-23.898	-24,64%
Totaal	96.984	73.086	-23.898	-24,64%
Gemeente Noardeast-Fryslân				
Dokkum	267.066	201.747	-65.319	-24,46%
Hallum	1.227	16.463	15.236	1241,73%
Kollum	48.383	40.741	-7.642	-15,79%
Totaal	316.676	258.951	-57.725	-18,23%
Gemeente Schiermonnikoog				
Totaal	14.463	11.271	-3.192	-22,07%
Gemeente Terschelling				
Totaal	38.123	30.244	-7.879	-20,67%
Gemeente Vlieland				
Totaal	11.311	8.331	-2.980	-26,35%
Gemeente Waadhoeke				
Dronryp	38.527	32.958	-5.569	-14,45%
Franeker	118.475	90.590	-27.885	-23,54%
St.-Annaparochie	98.368	74.271	-24.097	-24,50%
Totaal	255.370	197.819	-57.551	-22,54%
Eindtotaal	982.910	767.889	-215.021	-21,88%
Totaal Vestigingen	982.910	767.889	-215.021	-21,88%
Totaal e-books via landelijke portal	36.020	53.302	17.282	47,98%
Totaal BNF	1.018.930	821.191	-197.739	-19,41%
Totaal dBOS (de Bibliotheek op school)	195.874	139.449	-56.425	-28,81%

Tabel 5

2. PARTICIPATIE EN ZELFREDZAAMHEID

In 2020 was het ingewikkeld om met onze dienstverlening de groeiende groep Nederlanders die moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of computeren optimaal te ondersteunen. Taalvaardigheid en digitale vaardigheden zijn onmisbaar om te participeren in de maatschappij, dat is zeker in het afgelopen jaar meer dan zichtbaar geworden.

Digitale vaardigheden, zoals basiskennis over ict, het kunnen beoordelen van betrouwbaarheid van informatie, mediawijsheid en het begrijpen hoe computers werken, zijn nu al onmisbaar en worden in de nabije toekomst alleen maar belangrijker. De term die daarvoor gebruikt wordt is 'digitaal burgerschap'. Wij willen de inwoners van Noord-Fryslân digitaal vaardiger maken en daarnaast ook kennis laten nemen van de effecten van digitalisering. Daartoe wordt het Digi-Taalhuis verbreed met een Digi-Taalhuis Plus. Daarvan kunnen zowel volwassenen als jeugd straks gebruik maken. In het Digi-Taalhuis Plus zal de ontwikkeling van digitaal burgerschap voor jong en oud centraal staan. We bieden verschillende workshops, cursussen en begeleiding aan. Dat kan zijn op het gebied van online privacy, programmeren of het zoeken van informatie, zoals de gratis computercursus Kennismaken met de Computer. Maar we stellen ook bijvoorbeeld een 3D-printer beschikbaar om mee aan de slag te gaan.

In 2020 hebben we aan de verdere ontwikkeling van het Digi-Taalhuis Plus en het digitaal burgerschap gewerkt. We konden slechts beperkt activiteiten fysiek faciliteren.

Deze programmalijn participatie en zelfredzaamheid krijgt veel aandacht binnen Bibliotheken Noord Fryslân, door de consultants basisvaardigheden en digitale geletterdheid en de leden van het managementteam. Met de inzet van de aanjager hebben wij ondanks corona veel kunnen bereiken in 2020.

PRESTATIE-INDICATOREN PARTICIPATIE EN ZELFREDZAAMHEID

- **In deze beleidsperiode worden 350 deelnemers voor het Digi-Taalhuis geworven.** In 2020 waren 164 deelnemers actief in onze Digi-Taalhuizen. Cursisten haakten af in coronatijd en ook vrijwilligers waren terughoudend in het aanbieden van hun diensten. In 2019 waren er nog 285 deelnemers actief, het aantal vrijwilligers liep terug van 76 naar 67.
- **Naast de deelnemers in het Digi-Taalhuis worden 500 burgers ondersteund bij digitale vaardigheden.** 156 burgers werden in 2020 door vrijwilligers van voormalig SeniorWeb ondersteund. In totaal werd het computerprogramma Oefenen.nl door 79 inwoners gebruikt.
- **Op alle vestigingen van Bibliotheken Noord Fryslân is een Digi-Taalhuis.** In alle vestigingen op de vaste wal en op Terschelling is een Digi-Taalhuis. Op de overige Friese Waddeneilanden is geen Digi-Taalhuis. We investeren daar op de preventie van laaggeletterdheid in samenwerking met gemeente en onderwijs.

WAT WE NOG MEER DEDEDEN IN 2020

DIGI-TAALHUIS

In het Digi-Taalhuis worden inwoners ondersteund bij hun taal- en digitale vaardigheden. Dit doet Bibliotheken Noord Fryslân samen met ketenpartners, de gemeente, Friesland College, welzijnswerk, Humanitas en anderen. In iedere gemeente op de vaste wal is eens per twee maanden een ketenpartneroverleg waarbij de instroom en doorstroom van cursisten besproken wordt en ook de toeleiding naar het Digi-Taalhuis. Het aantal deelnemers in de tabellen is niet cumulatief. Deelnemers stromen uit en er komen nieuwe deelnemers binnen.

Digi-taalhuis deelnemers

Locatie	2017	2018	2019	2020
Gemeente Achtkarspelen				
Buitenpost	0	8	9	5
Surhuisterveen	12	18	16**	6
Totaal Gemeente Achtkarspelen	12	26	25	11
Gemeente Dantumadiel				
De Westereen	6	11	11**	6
Gemeente Harlingen	18	56	90	65
Gemeente Noardeast-Fryslân				
Dokkum	26	38	41	16
Kollum	17	18	12	7
NEF Kollum	0	0	16	4
Totaal Gemeente Noardeast-Fryslân	43	56	69	27
Gemeente Terschelling	0	0	7	10
Gemeente Waadhoeke				
Franeke	27	52	50	32
St.-Annaparochie	15	33	37	13
Totaal Gemeente Waadhoeke	42	85	87	45
Eindtotaal	121	218	285	164

** Inclusief Digitale Vaardigheden groep

Er is een daling van deelnemers zichtbaar in bijna alle vestigingen van de Digi-Taalhuizen. De onzekerheden rond corona, met name de sluiting tijdens de lockdowns zijn de voornaamste oorzaak.

Daling van het aantal deelnemers in Achtkarspelen wordt vooral veroorzaakt door het beëindigen van het interne Digi-Taalhuis bij de MOA in Surhuisterveen.

De omstandigheden rondom het coronavirus hebben veel invloed op de activiteiten in de Digi-Taalhuizen. Gedurende de intelligente lockdowns zijn er een aantal deelnemers online bezig gebleven. Ook een groep vrijwilligers is hier enthousiast over.

Maar we constateren ook bij een groep deelnemers dat het lastig voor hen is om actief met hun leertraject bezig te blijven doordat directe begeleiding wegvalt, ook door het gebrek aan middelen en digitale vaardigheden. Er is veel energie gestoken in het onderhouden van contact met de deelnemers. We hebben ansichtkaarten gestuurd, richtten een besloten Facebookgroep op en stimuleren het contact tussen de deelnemers en hun (taal)maatje. We hebben laptops uitgeleend aan de mensen die hier behoefte aan hadden. Toch verliezen we sommige deelnemers volledig uit het oog en dat is jammer.

Binnen het Digi-Taalhuis zijn veel vrijwilligers actief die wekelijks tijd beschikbaar stellen om anderen te ondersteunen. De vrijwilligers werken binnen een contract van de vrijwilligerscentrale van de welzijnsstichting en worden gefaciliteerd door de bibliotheek. We merkten ook dat het voor sommige (taal)maatjes teveel is om gedurende deze periodes actief bezig te zijn met hun vrijwilligerswerk. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is vrij hoog, deze vrijwilligers vallen in de risicocategorie en dat brengt extra spanning met zich mee. Daarnaast zijn ook bij de vrijwilligers de digitale vaardigheden niet altijd even goed om online actief te kunnen zijn.

Bij de heropening na de lockdown in juni bleek dat er een grote groep vrijwilligers het niet aandurfde om weer te starten in de Digi-Taalhuizen, ondanks alle genomen maatregelen.

Digi-taalhuis vrijwilligers

Locatie	2017	2018	2019	2020
Gemeente Achtkarspelen				
Buitenpost	1	2	3	3
Surhuisterveen*	3	6	5	4
Totaal Gemeente Achtkarspelen	4	8	8	7
Gemeente Dantumadiel				
De Westereen	6	5	3	4
Gemeente Harlingen	9	17	19	14
Gemeente Noardeast-Fryslân				
Dokkum	13	17	20	20
Kollum	7	6	5	4
NEF Kollum (Robuust)	0	0	2	2
Terschelling				2
Gemeente Waadhoeke				
St.-Annaparochie				5
Franeke				7

Begin 2020 is er een bijscholingsaanbod aan alle vrijwilligers gedaan die actief zijn in het Digi-Taalhuis. Helaas zijn deze workshops niet doorgegaan. Wel hebben alle vrijwilligers na de zomervakantie een aanbod gekregen voor een workshop videobellen. Hier heeft een tiental vrijwilligers gebruikt van gemaakt.

Normaal gesproken wordt er jaarlijks in oktober een provinciale vrijwilligersdag georganiseerd. Deze wordt georganiseerd door alle bibliotheekorganisaties in samenwerking met het Friesland College en Stichting Lezen en Schrijven. Dit jaar is er besloten om een online variant te organiseren. Op 30 oktober van dit jaar hebben 55 vrijwilligers uit de gehele provincie hieraan deelgenomen. Vanuit onze organisatie deden achttien vrijwilligers mee. De reacties waren allemaal zeer positief.

Binnen het Digi-Taalhuis, maar ook daarbuiten bieden we de mogelijkheid aan om gebruik te maken van de licentie van Oefenen.nl. Dit is een leerprogramma op pc of laptop waarmee de basisprincipes van de computer geleerd kunnen worden, al dan niet onder begeleiding. In totaal hebben we in 2020 79 licenties uitgegeven.

LICENTIES OEFENEN.NL

Locatie	2018	2019	2020
Dokkum	6	9	6
Franeke	24	22	16
Harlingen	22	31	33
MOA (Achtkarspelen)	6	6	1
St.-Annaparochie	20	23	12
Surhuisterveen	2	2	0
Terschelling	1	6	11
Totaal	81	99	79

COMPUTERCURSUSSEN

Vol goede moed is er eind 2019 samen met de vrijwilligers van voormalig SeniorWeb gewerkt aan een computercursus-programmering voor het voorjaar 2020.

Het aanbod zou onder andere bestaan uit een cursus Kennismaken met de computer, Leer werken met je DigiD en een cursus Digitaal fotoboek maken. Ook hier gooide corona roet in het eten en werden in de eerste lockdown lopende cursussen stopgezet en de rest van het programma geannuleerd.

Voor de zomerperiode is er wel weer langzaam een start gemaakt, al ging dit moeizaam. Veel vrijwilligers hebben aangegeven het niet aan te durven in de coronatijd om aan de slag te gaan. Om deze dienstverlening wel te kunnen aanbieden hebben wij dit zelf opgepakt met een eigen medewerker. De medewerker heeft buiten de lockdown in Noardeast-Fryslân invulling gegeven aan in elk geval de les-op-maat situaties en het digitale spreekuur.

In Franeker en Harlingen zijn de vrijwilligers van SeniorWeb doorgegaan met de les op maat aanvragen. Alle andere cursussen hebben we moeten annuleren.

Locatie	Cursisten 2019	Cursisten 2020	Les op maat 2019	Les op maat 2020
Buitenpost	0	1	8	0
Dokkum	46	52	51	51
Franeker	48	28	8	3
Harlingen	35	20	3	1
Totaal	75	101	70	55

WALK&TALK

Walk&Talk zijn bijeenkomsten georganiseerd voor mensen die willen netwerken rondom werk. Na een aantal jaren in Dokkum en Harlingen maandelijks succesvolle netwerk-bijeenkomsten te hebben georganiseerd, hebben we in 2020 deze uitgebreid met twee andere locaties. Buitenpost en St.-Annaparochie. In de loop van 2020 is onderzocht hoe we hier een digitale variant voor kunnen ontwikkelen.

Aantal deelnemers Walk&Talk-bijeenkomsten

Locatie	2018	2019	2020
Buitenpost*	0	0	10
Dokkum	81	127	39
Harlingen	70	86	24
St.-Annaparochie*	0	0	9
Online**	0	0	49
Totaal	151	213	131

*Nieuwe locatie

**Ter vervanging vanaf november 2020

Naast het verzorgen en ondersteunen van non-formele educatie is Bibliotheken Noord Fryslân actief in het proces van bewustwording van laagtaalvaardigheid. We doen dit samen met de partners in onderwijs, welzijnswerk, etc. Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten per gemeente.

GEMEENTE ACHTKARPELEN

Buitenpost

- Start Walk&Talk bijeenkomsten. Hiervoor is er een samenwerking gezocht met Radarwerk in Buitenpost. De gedachte achter deze samenwerking is dat zij cliënten hebben die behoefte hebben aan trainingen op het gebied van sollicitatievaardigheden. Drie bijeenkomsten voor de eerste lockdown en twee na de zomervakantie. Hierna zijn de Walk&Talk bijeenkomsten (tijdelijk) online gegaan.
- In Buitenpost zijn vier mensen ondersteund bij de digitale vaardigheden en twee inwoners bij het leren omgaan met een DigiD.
- Door het succes van de samenwerking met Roobol is er besloten om in 2019/2020 weer een gezamenlijke subsidieaanvraag te schrijven voor Tel mee met Taal. Doel is nu om de kennis over de doelgroep die we hebben opgedaan te leren in te zetten. Dit willen we gaan doen door alle leerkrachten een workshop aan te bieden gericht op het oefenen van gespreksvaardigheid met een trainingsacteur. Op die manier hopen we een groot deel van de handelingsverlegenheid weg te nemen bij de leerkrachten en ander onderwijzend personeel. Het uiteindelijke doel is natuurlijk doorstroom van ouders (die dat nodig hebben) naar werk, opleiding, Digi-Taalhuis of een andere vorm van participatie.

Surhuisterveen

- Partners uit het sociaal domein zijn uitgenodigd om mee te denken en praten over de invulling van een Informatiepunt Digitale Overheid en specifiek over hoe doorverwijzingen naar elkaar het beste kunnen plaatsvinden. Deze bijeenkomst was 2 maart. Helaas is vervolgens de opening van het IDO tot nader order uitgesteld.
- Digitale spreekuren in samenwerking met OBS it Skriuwboerd. Leerlingen van groep 7/8 bemensen de spreekuren. Hier kan iedereen terecht met een (korte) vraag over smartphones, tablets en de werking van bepaalde apps. Dit onder begeleiding van een bibliotheekmedewerker of een juf of meester. Voor de eerste lockdown zijn er drie spreekuren geweest waarbij vier mensen zijn geholpen.
- Afscheid taalcoördinator rond de zomervakantie.

GEMEENTE DANTUMADEEL

- In 2020 is er een wisselende groep van vier inwoners ondersteund bij digitale vaardigheden.

GEMEENTE NOARDEAST-FRYSLÂN

Dokkum

- De Freegje Mar-bijeenkomsten i.s.m. 't Bolwerk zouden in maart weer beginnen. Door de maatregelen omtrent corona zijn geen van de geplande bijeenkomsten doorgegaan.
- De Studiekring – een plek waar ouderen over maatschappelijke thema's kunnen praten en discussiëren – is met tien deelnemers per keer een succes. Begin 2020 waren er met 't Bolwerk en de organisatie achter Studiekring gesprekken over het starten van een tweede groep. De informatiebijeenkomst voor potentieel geïnteresseerden stond gepland in april. Deze ging ook niet door en verder moesten de tweewekelijkse bijeenkomsten na half maart worden stopgezet.

- Op 28 oktober 2020 is het Taalakkoord ondertekend door Humanitas, een waardevolle partner in de strijd tegen laaggeletterdheid.
- Ook de GGD ondertekende het taalakkoord. Met de inzet van boekstartcoaches op het consultatiebureau willen we ouders bewust maken van de voordelen van een taalrijke thuisomgeving.
- We hebben meerdere keren advertenties geplaatst voor het werven van nieuwe vrijwilligers. Hier is sterk behoefte aan. De respons is helaas niet noemenswaardig geweest. Dit valt voor een groot deel te wijten aan de coronacrisis.
- In samenwerking met 't Bolwerk worden er plannen gemaakt om een taalcafé op te richten. Een plek voor iedereen waar men de Nederlandstalige spreekvaardigheid kan oefenen.
- Eind 2020 werden de consultant en aanjager laaggeletterdheid uitgenodigd om te komen praten bij het Platform Armoede over het Digi-Taalhuis. Hieruit vloeit voort dat er gezamenlijk met hen, de formulierenbrigade en 't Bolwerk wordt gekeken naar een project rondom Voor hetzelfde geld, een methode van Stichting Lezen en Schrijven over het aanleren van financiële vaardigheden.

Kollum

- In het Digi-Taalhuis wordt er door een aantal vrijwilligers en Partoer gekeken naar teksten van gemeentelijke communicatie. Het doel is het vereenvoudigen van deze communicatie.

Hallum

- In het voorjaar van 2020 is het Digi-Taalhuis in Hallum gestart. We hebben hiervoor een jaar de kans gekregen om te kijken of we gezamenlijk met het Friesland College en lokale initiatieven zoals de projectgroep van Voor jou en het Kind, een succesvol Digi-Taalhuis kunnen opzetten.

Waadhoeke

- De in april geplande workshop Herkennen en Doorverwijzen voor medewerkers van Estafette winkels/Omrin is door corona doorgeschoven.
- In september zijn we gestart met het Digitale Inlooppreekuur in de bibliotheek van Franeker. Deze dienstverlening blijkt te voorzien in een behoefte.
- Vóór de lockdown in oktober koppelden we het project: Spel-Maatje (samenwerking tussen de Skûle en de Dienst Waadhoeke/Harlingen) aan vrijwilligers van ons Digi-Taalhuis. Zo kunnen we ons inzetten tegen eenzaamheid en verbinden we nieuwkomers al enigszins aan het Digi-Taalhuis.
- Ik wil leren-mailing is i.s.m. de Dienst verstuurd naar inwoners van Waadhoeke die ingeschreven staan bij de Dienst om hun te wijzen op de mogelijkheden binnen het Digi-Taalhuis.
- Middels een gesprek en toesturen van informatie is laaggeletterdheid onder de aandacht gebracht bij medewerkers Klantencontactcenter van de gemeente Waadhoeke. Zodra het mogelijk is volgt er een fysieke workshop Herkennen en Doorverwijzen.
- In december hebben de deelnemers van het Digi-Taalhuis meegedaan aan de actie In Kopke Waarmte.
- In februari zijn de Walk&Talk-bijeenkomsten gestart in St.-Annaparochie. De aftrap was op een banenmarkt in MFC Ons Huis.
- De pilot Werken met je DigiD voor AZC-bewoners in St.-Annaparochie is verschoven i.v.m. corona.
- Er zijn nieuwe vrijwilligers geworven om een Taalcafé te starten in Franeker of St.-Annaparochie. Helaas kon door corona nog geen startdatum gepland worden.

Harlingen

- In februari heeft een groep de In je kracht cursus kunnen afronden. Er zijn mooie resultaten mee bereikt: deelnemers uit deze groep zijn doorgestroomd naar opleiding, (vrijwilligers)werk, of zijn gestart met een eigen onderneming.
- In maart zou de bibliotheek aanwezig zijn bij de open dag van Nieuw Zuid om aandacht te vragen voor laaggeletterdheid. Deze bijeenkomst is afgezegd i.v.m. corona.
- In september is er gestart met een leesclub via het Digi-Taalhuis, er zijn zes deelnemers.
- Ook het project Spel-Maatje is in Harlingen gestart met een paar vrijwilligers van het Digi-Taalhuis.
- In september zijn we gestart met een digitaal inlooppreekuur in Bibliotheek Harlingen.
- Met het project Voel je Goed gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid, is gestart in oktober. De werving van deelnemers is uitgezet. In 2021 hopen we hiermee te gaan starten.
- In de Week van het Lezen en Schrijven is wethouder De Groot op bezoek geweest in het Digi-Taalhuis.
- Er zijn nieuwe vrijwilligers geworven voor het Digi-Taalhuis en een taalcafé in Nieuw Zuid. Zodra de omstandigheden het toelaten gaan we hiermee starten.

AANJAGER LAAGGELETTERDHEID (KORTE SAMENVATTING ACTIES EN CONTACTEN IN 2020)

Vanaf september 2020 is een aanjager laaggeletterdheid bekostigd uit een subsidie van Tel mee met Taal. Zij is in eerste instantie actief geweest voor de gemeenten Achtkarspelen, Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. En waar mogelijk, ontwikkelt zij nu ook activiteiten voor de gemeenten Waadhoeke en Harlingen. Het traject loopt door in 2021.

Haar taken bestaan uit het benaderen van bedrijven, organisaties en gemeentelijke teams, nieuwe initiatieven ondersteunen en verstevigen van de samenwerking met buurt- en opbouwwerk. Het doel hiervan is om laaggeletterdheid (opnieuw) onder de aandacht te brengen en het Digi-Taalhuis te promoten.

In onze regio is het percentage laaggeletterden fors hoger dan het gemiddelde in Nederland. Naast problemen in de dagelijkse zelfredzaamheid, hebben laaggeletterden een grotere kans om in een uitkering terecht te komen. Ook is bij vijftig procent van de mensen met schulden sprake van laaggeletterdheid.

ACTIVITEITEN IN 2020

De aanjager laaggeletterdheid heeft in de afgelopen periode de volgende contacten gelegd:

Binnen of verbonden met de gemeentelijke organisaties:

- Beleidsmedewerkers onderwijs, armoede en schulddienstverlening
- Leidinggevenden inkomen, schulddienstverlening, buitendienst en gebiedsteams
- Accountmanagers bedrijven en werkgelegenheidsprojecten (Achtkarspelen)
- MOA in Achtkarspelen
- Opbouwwerk Kearn en Amargi (schuldpreventie)
- Opbouwwerk It Bolwurk, Formulierenbrigade en Armoedecoaches

Bedrijven gebeld, toelichting gegeven en waar gewenst verdere informatie gebracht:

- zeven productiebedrijven
- vijf uitzendbureaus
- zes ondernemersverenigingen
- drie woningbouwverenigingen
- gerechtsdeurwaarder en administratiekantoor

Maatschappelijke organisaties:

- vijf voedselbanken
- tien kringloopwinkels, Kledinghûske en Speelgoedbank
- dagopvang Lichtpunt Kollumerzwaag, Leger des Heils, Stichting Edison Franeker
- drie werkleerbedrijven
- Generatiehuis Gerkesklooster

Zorgorganisaties:

- huisarts en consultatiebureauarts
- zestien thuiszorgteams van Buurtzorg

Onderwijs:

- Taalcoördinatoren van het Friesland College
- De Friese Poort

Hiernaast zijn er contacten met de overkoepelende organisaties: UWV, Kredietbank Leeuwarden, Gevangeniswezen en ROS Friesland.

Deelname aan overleggen rond armoedebeloid, eenzaamheid, schulden en laaggeletterdheid.

Bijzondere chocoladeletter-actie voor de voedselbanken

In november is voor 425 gezinnen die afhankelijk zijn van de voedselbanken een folder-actie geweest. In hun december-pakket kregen zij een informatiefolder over het Digi-Taalhuis én een gratis lidmaatschap voor drie maanden aangeboden. Omdat deze actie in het teken van laaggeletterdheid stond, is hierbij een chocoladeletter aangeboden. Tijdens de voorbereiding van deze actie is er ook aan verschillende teams/personen extra voorlichting gegeven over Digi-Taalhuizen.

3. JEUGD EN ONDERWIJS

Het jaar 2020 begon met een vliegende start. De voorleesdagen waren zeer succesvol. We bereikten 2.879 peuters en 1.048 ouders met het voorlezen in de kinder- of peuteropvang of de bibliotheek. In de eerste lockdown hebben wij onderzocht welke dienstverlening we binnen de lockdown nog wél konden verzorgen. De scholen waren gesloten en de leesconsulenten konden hun werkzaamheden niet uitvoeren zoals ze gewend waren. We hebben achterstallige werkzaamheden opgepakt en ervoor gezorgd dat we weer startklaar zouden zijn als de scholen weer open gingen. Dat gaf onzekerheid bij de leesconsulenten, zij moesten thuis ook zorgdragen voor gezin en gaven huiswerkbegeleiding.

Team educatie heeft een aantal nieuwsbrieven gemaakt voor het onderwijs met lessuggesties, tips om boeken te lezen, taalspelletjes en leuke leesopdrachten voor thuis. Een flink aantal basisscholen hadden de leerlingen boeken mee gegeven vanuit de schoolcollectie. Het lezen kon gelukkig doorgaan. Andere scholen vroegen een collectie aan. Leerlingen maakten gebruik van e-books en luisterboeken via de online bibliotheek.

De leesconsulenten zijn bij de heropening van de bibliotheek in mei ingezet als gastvrouw zodat alles volgens de regels van de RIVM verliep.

Nadat de scholen weer open gingen, konden de leesconsulenten afspraken maken voor de monitorgesprekken bij de scholen die de Bibliotheek op school afnemen. De planning voor het volgende schooljaar werd opgepakt. De leesconsulenten waren niet welkom als er leerlingen aanwezig zijn, dus veel vond na schooltijd plaats of digitaal.

De scholen gaven aan wel behoefte te hebben aan nieuwe boeken. In scholen met een collectie zijn de nieuwe boeken afgeleverd, wat weer veel leesplezier opleverde bij de kinderen. Ook de boeken voor de kinder- en peuteropvang zijn uitgeleverd. De lees- en mediaconsulenten saneerden ook collecties bij de scholen.

De BoekStartcoaches waren niet welkom bij de consultatiebureaus. Dat bleef het hele jaar zo. De BoekStartkoffertjes konden worden opgehaald zolang de bibliotheken open waren. Helaas moesten we aan het eind van het jaar weer de deuren sluiten. Via posters en flyers informeerden we de ouders bij de consultatiebureaus.

Na de zomer startten we alle activiteiten voor het onderwijs weer op. We organiseerden bijeenkomsten voor de leescoördinatoren, voerden groepsbezoeken tijdens de Kinderboekenweek uit en startten met de cursus Open Boek en Voorleescoördinator voor de Kinderopvang.

We hebben fors minder groepsbezoeken uitgevoerd dan gepland (exclusief klassikaal lenen).

TOTAAL AANTAL JEUGDACTIVITEITEN

	Aantal	Geannuleerd	Doorgegaan
Voorjaar	83	52	31
Najaar	117	13	104
Totaal	200	65	135
Zomeractiviteit	72		
Totaal	272		

Aan het einde van het jaar werd duidelijk dat er opnieuw een lockdown volgde. Daardoor zijn de activiteiten in de kerstvakantie niet doorgegaan. Ook was het lastig om de monitor van BoekStart in de Kinderopvang en de Bibliotheek op school ingevuld te krijgen. Gelukkig is de vervaldatum uitgesteld naar 12 maart 2021.

Uitleningen BNF dBOS 2019-2020					
Uitleningen		2019	2020	Vershil	% Verschil
Achtkarspelen	dBos	31.183	26.363	-4.820	-15,46%
Dantumadiel	dBos	31.863	20.135	-11.728	-36,81%
Harlingen	dBos	12.568	6.658	-5.910	-47,02%
Noardeast-Fryslân	dBos	66.691	42.841	-23.850	-35,76%
Waadhoeke	dBos	53.569	43.452	-10.117	-18,89%
Totaal		195.874	139.449	-56.425	-28,81%

PRESTATIE-INDICATOREN EDUCATIEVE BIBLIOTHEEK

De algemene inzet is een doorgaande leeslijn van BoekStart tot en met voortgezet onderwijs.

1.

- Eind 2021 is op vijftien consultatiebureaus aan de wal een BoekStartcoach ingezet (afhankelijk van aanvullende financiering).

- BoekStart in de kinderopvang is op 75% van de kinder- en peuteropvanglocaties geïmplementeerd. (87 locaties van 116)

In 2020 zijn er zes locaties waar de BoekStartcoach ingezet gaat worden namelijk Dokkum, Harlingen, Franeker, Buitenpost, Surhuisterveen en Kollumerzwaag. Door corona waren de BoekStartcoaches niet welkom bij de consultatiebureaus.

In 2020 zijn er 85 gecertificeerde kinder- en peuteropvanglocaties die gebruik maken van BoekStart in de Kinderopvang.

2.

- De Bibliotheek op de basisschool (dBOS): Op de tachtig basisscholen in kernen zonder bibliotheek is een collectie jeugdboeken in de school aanwezig.
- Het percentage leerlingen dat in 2021 met de dBOS bereikt wordt, is 70%. Dat zijn 10.369 leerlingen.

- Het aantal basisscholen dat werkt met een leescoördinator, een lees- en mediaplan opstelt en hanteert als onderdeel van het taalbeleid, is gestegen van 50 in 2018 naar 80 in 2021.

In 2020 zijn er 78 basisscholen die een collectie jeugdboeken van de bibliotheek in school aanbieden

Het aantal scholen met de volledige aanpak de Bibliotheek op school (inclusief leescoördinator en lees- en mediaplan als onderdeel van taalbeleid) is 63 scholen.

Het bereik met de aanpak dBOS is 57% van alle leerlingen. Totaal aantal leerlingen PO is 14.279 (peildatum 1 oktober 2020). Bereik dBOS is 8.233 leerlingen.

In 2020 namen 56 basisscholen een dienstverleningsabonnement af, twee basisscholen werken niet samen met de bibliotheek.

In totaal zijn er nu 69 gecertificeerde leescoördinatoren actief.

3.

- De Bibliotheek in het voortgezet onderwijs (dBOS): op zes vmbo-scholen biedt BNF leesbevorderende activiteiten aan. Hiermee worden 1.250 leerlingen bereikt.

Negen scholen met verschillende afdelingen namen in 2020 diverse introductiebezoeken of groepsbezoeken af. Hiermee zijn 549 leerlingen bereikt.

Tevens zijn twee scholen voor voortgezet onderwijs gestart met de aanpak. (Vlieland en Schiermonnikoog).

WAT WE NOG MEER DEDEN IN 2020

Oproep tot een leesoffensief

De Raad van Cultuur publiceerde het rapport Lees! Oproep tot een leesoffensief. Daarmee wordt steeds duidelijker hoe belangrijk lezen is en dat het niveau van lezen in Nederland in rap tempo achteruit gaat. Vooral in het voortgezet onderwijs worden de gevolgen gevoeld. Nog lang niet alle scholen zien de noodzaak om het leesonderwijs en leesplezier integraal aan te pakken.

Team

In 2020 is het team Educatie opnieuw uitgebreid met twee leesconsulenten om aan de vraag van het basisonderwijs voor de aanpak de Bibliotheek op school te voldoen. Drie basisscholen en twee scholen voor voortgezet onderwijs startten met de aanpak. Vijftien scholen verlengden de aanpak voor een nieuwe periode van drie jaar. Ook de vraag naar BoekStartcoaches voor de inzet bij het consultatiebureau nam toe.

DE DOORGAANDE LEESLIJN

BoekStartcoach bij het consultatiebureau

Met subsidie van Stichting Lezen was het mogelijk om in 2020 te starten met de inzet van drie BoekStartcoaches op zes consultatiebureaus. Voor de locatie in St.-Annaparochie was subsidie beschikbaar van Kunst van Lezen. In 2019 gingen we met de GGD een samenwerkingsovereenkomst aan en in 2020 tekende de GGD het taalakkoord om de samenwerking nog beter vorm te geven en te verbreden. De BoekStartcoaches konden vanaf maart 2020 niet meer aan de slag bij het consultatiebureau. De Bibliotheek leverde posters en flyers aan om mee te geven aan de ouders. Ouders werden opgeroepen om het BoekStartkoffertje op te halen in de bibliotheek en hun kindje lid te maken.

Voor- en vroegschoolse educatie

BoekStart in de bibliotheek

Ouders krijgen bij de aangifte van hun pasgeboren kindje een Taalkado uitgereikt of een brief van de gemeente. Beide bevatten een flyer met informatie over het BoekStartkoffertje. Hiermee kunnen zij naar de bibliotheek om hun baby lid te maken en het koffertje met daarin twee voorleesboekjes en voorleestips op te halen. In 2020 werden 474 BoekStartkoffertjes uitgereikt (in 2019: 484). Om de ouders nog meer te binden aan de bibliotheek gaan we vanaf 2021 een BoekStart stickerkaart meegeven waarmee ouders na vier keer lenen opnieuw een voorleesboekje ontvangen van de bibliotheek. Hiermee hopen we het voorlezen door (groot) ouders nog meer te stimuleren.

Nationale Voorleesdagen 2020

Het centrale prentenboek was dit jaar Moppereend van Joyce Dunbar. Er zijn 147 peuter/ groepsbezoeken in de bibliotheek of op locatie gehouden. We bereikten daarmee 2.879 peuters en 1.048 ouders en/of verzorgers.

BoekStart in de Kinderopvang

BoekStart in de kinderopvang is een leesbevorderingsprogramma voor de kind- en peuteropvang. Het is een uitbreiding van BoekStart, om kinderen van nul tot vier jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en lezen in aanraking te laten komen via de kinderopvang. De bibliotheek ondersteunt met een collectie geschikte boekjes, deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers, betrekken van ouders, een voorleesplan en samenwerking in een leesbevorderingsnetwerk.

VVE (vroeg- en voorschoolse educatie) subsidie gemeente Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Met subsidie van beide gemeenten was het mogelijk om alle kind- en peuteropvanglocaties te scholen. De scholing loopt nog door in het voorjaar van 2021. Ook hebben we een impuls kunnen geven aan het leesbevorderende project Boekenpret. In dit project wordt het centrale prentenboek op locatie voorgelezen en de ouders ontvangen het boek ook voor thuis met bijbehorend speelontdekboek. De speelontdekboeken voor thuis zijn vooral toegerust voor gezinnen zonder (voor)leestradije. We hebben een aantal Friese prentenboeken aangekocht en de speelontdekboekjes laten vertalen in het Frysk door Sintrum Frysktalige Berne-Opfang. Hiermee willen we tegemoetkomen aan het gebruik van de twee Rijkstalen in deze regio en de voordelen van meertalig opgroeien benadrukken.

Eind 2020 waren er 85 gecertificeerde locaties (73% van 117 locaties) (in 2019: 80 locaties).

Primair onderwijs

Uitleencijfers

In 78 basisscholen staat een collectie boeken in de school (in 2019: 77). Op deze manier zijn de boeken dicht bij de doelgroep en kunnen kinderen alle dagen in een fijne leesomgeving gebruik maken van een actuele collectie jeugdboeken. Door samenvoeging van scholen zijn er minder collecties, maar wel grotere mediatheken.

Scholen hebben door corona de boeken niet altijd geregistreerd. Toch kregen de leerlingen wel boeken mee naar huis om zelf te lezen of voorgelezen te worden door hun (groot)ouders. Ook zijn er scholen die een collectie bestelden bij de bibliotheek omdat zij niet klassikaal konden komen lenen. Het aantal uitleningen was in totaal 139.449. Het percentage actieve leerlingen was 78%

Uitleningen BNF dBos 2019-2020					
Uitleningen		2019	2020	Vershil	%
Achtkarspelen	dBos	29.814	31.183	1.369	4,59%
Dantumadiel	dBos	30.583	31.863	1.280	4,19%
Harlingen	dBos	11.928	12.568	640	5,37%
Noardeast-Fryslân	dBos	63.079	66.691	3.612	5,73%
Waadhoeke	dBos	55.189	53.569	-1.620	-2,94%
Totaal		190.593	195.874	5.281	3%

Samenwerkingsovereenkomsten

Het aantal scholen met de volledige aanpak de Bibliotheek op school is 63 scholen (in 2019: 60). Het bereik is ongeveer 57% van de leerlingen. 56 basisscholen namen een dienstverleningsabonnement af. Met slechts twee basisscholen in het werkgebied werd niet samengewerkt.

Scholing leescoördinator

BNF verzorgt opleidingen tot leescoördinator in het primair onderwijs. In totaal zijn nu 69 (63 in 2019) gecertificeerde leescoördinatoren actief. De leescoördinator brengt eenheid in het leesonderwijs op school aan en zorgt ervoor dat het leesbeleid goed geborgd is.

Jou in bern in boek

Een bijzonder project voor de gemeente Noardeast-Fryslân is Jou in bern in boek. De gemeente Noardeast-Fryslân en Bibliotheken Noord Fryslân vinden het stimuleren van de Fryske taal erg belangrijk en daarom is er gekozen om ook dit jaar een Frysk eboek aan alle leerlingen van groep 5 in de gemeente Noardeast-Fryslân cadeau te geven.

Terschelling

In overleg met de gemeente Terschelling, het basis- en voortgezet onderwijs en de kinderopvang is afgesproken dat met inzet van reguliere bibliotheeksubsidie de scholen ook gaan starten met de aanpak de Bibliotheek op school en BoekStart in de kinderopvang. Een aantal leerkrachten gaan de cursus Open Boek (opleiding tot leescoördinator) volgen. Voor de kinderopvang wordt een voorleescoördinator geschoold. Een en ander krijgt zijn beslag in 2021. Om de uitvoer te borgen is er een nieuwe bibliotheekmedewerker aangesteld die tevens het leesconsulentschap voor haar rekening neemt.

Gezinsaanpak

Met onderwijsorganisatie Roobol is expertise opgedaan met de gezinsaanpak waarin we met gezamenlijke inspanningen de cirkel van laaggeletterdheid willen doorbreken. In 2020 had onderwijsorganisatie Elan belangstelling voor de aanpak. Met subsidie van Tel mee met Taal lanceerden we gezamenlijk het project Sterk met Taal. De bibliotheek verzorgt per schoolteam een training herkennen en doorverwijzen. In deze training worden leerkrachten bewust van wat het betekent om laaggeletterd te zijn in de huidige samenleving. Vervolgens is het zaak om als leerkracht met de ouder in gesprek te gaan en het taboe te doorbreken. Om dit veelal lastige gesprek te oefenen geven we een training met een trainingsacteur. Daarnaast kunnen vrijwilligers van Humanitas ingezet worden om het gezin, achter de voordeur, te ondersteunen met voorlezen of huiswerkbegeleiding. Ook kunnen in de school ouders bij elkaar komen, elkaar beter leren kennen en elkaar ondersteunen. Voor en door het dorp! Het gezegde “it takes a village to raise a child” is hier zeker van toepassing. In St.-Jacobiparochie is de Opstap (een dorpshuiskamer) gestart, waar Bibliotheken Noord Fryslân bij betrokken is.

Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

De gemeente heeft subsidie geoormerkt voor de gezinsaanpak voor alle basisscholen in deze regio. Dit project wordt uitgerold in 2021.

Meertaligheid

De gemeente Noardeast-Fryslân stimuleert meertaligheid voor al haar inwoners. Alle basisscholen in de gemeente kunnen gratis gebruik maken van collecties Lês & Read: spannende verhalen in twee talen. Elke collectie bestaat uit 25 Engelse en 25 Fryske titels, inclusief docentenhandleiding en een aantal lesposters. De boeken omvatten verschillende genres en zijn geschikt voor onder-, midden- en bovenbouw.

Voortgezet onderwijs

Elf scholen, met verschillende afdelingen, namen diverse introductie- of groepsbezoeken af. Hiermee werden 549 leerlingen bereikt. Twee scholen voor VO, de Jutter op Vlieland en Inspecteur Boelensschool op Schiermonnikoog, startten met de aanpak de Bibliotheek op school VO. Op Vlieland is dit mogelijk gemaakt uit de reguliere bibliotheeksubsidie, hierdoor kon zowel het VO als het basisonderwijs starten met de aanpak. Op Schiermonnikoog was subsidie van Kunst van Lezen beschikbaar.

Aan Nederland leest junior deden RSG Simon Vestdijk en Campus Middelsee mee.

Abonnement voor leerlingen

Door corona konden veel leerlingen geen gebruik maken van de mediatheek in de school of de bibliotheek in hun woonplaats. Voor Lauwers College en Piter Jelles in Kollum, de leerlingen van RSG Simon Vestdijk met vestigingen in Harlingen en Franeker en Campus Middelsee in St.-Annaparochie werden voor alle leerlingen bibliotheekpassen gemaakt zodat zij gebruik kunnen maken van de online bibliotheek met e-books en luisterboeken. Op deze manier kan er toch gelezen worden.

Digitale geletterdheid

In 2019 heeft Bibliotheken Noord Fryslân een sterke basis gelegd voor de verdere ontwikkeling en integratie van digitale geletterdheid in het dienstenaanbod. Met de aanstelling van twee consulenten digitale geletterdheid werd inhoud, de ontwikkeling en de uitvoer van activiteiten geborgd. Bibliotheken Noord Fryslân richt zich op de volgende thema's: mediawijsheid, probleemoplossend vermogen en informatievaardigheden. De consulenten droegen zorg voor de opleiding en coaching van de collega's.

Project Micro:bit

In 2020 is het project afgerond. Er zijn nog een aantal feestjes voor tienjarigen gehouden in de bibliotheken van Dokkum, de Westereen, Kollum en Hallum. Omdat de feestjes niet meer fysiek gehouden konden worden is er voor gekozen de Micro:bit met uitleg per post naar de kinderen te versturen. Op deze manier konden de tienjarigen toch kennismaken met programmeren. Dit project was een prachtige samenwerking met de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel en KabelNoord.

Bouwen aan ambitie

In 2020 zijn we gestart met Kennislab NOF aan het project Bouwen aan ambitie. Eén van de thema's binnen Bouwen aan Ambitie is digitaal. De doelstellingen binnen dit thema zijn onder andere:

- Leerlingen kennis laten maken met de nieuwste ontwikkelingen in de wereld van de ict en digitalisering (o.a. leren programmeren, robotica, 3D-printen, etc.).
- Het stimuleren van de ict- en digitale vaardigheden van jong tot oud zodat deze aansluiten bij en mogelijkheden geeft tot de vraag van het bedrijfsleven (maatschappij van nu en van de toekomst)
- Versterken en verduurzamen van de samenwerking tussen primair, voortgezet en beroepsonderwijs en bedrijfsleven/maatschappij.

Zomerprogramma

In de zomer hebben we 72 activiteiten georganiseerd in de vestigingen Hallum, Dokkum, De Westereen, Kollum, Buitenpost en Surhuisterveen. Het activiteiten-aanbod bestond uit o.a.

- Ontwerpen met een vinylsnijder
- Bouwen en programmeren met de programma's Lego Wedo en Lego Spike
- Foto's maken met een Green Screen
- Programmeren met Scratch
- Een karakter of spel maken met Bloxels.

Er waren 270 kinderen uit de regio die deelnamen aan de activiteiten. Vanwege corona was het aantal deelnemers per activiteit beperkt, alle activiteiten waren 'uitverkocht'.

Werving digitale toppers:

In het voorjaar van 2020 werven we met een pr-campagne tien jongeren die in de zomer aan de slag gingen als workshopbegeleiders. Deze jongeren, zogenaamde digitale-toppers, namen voorafgaand deel aan twee trainingsdagen.

De burgemeesters van Achtkarspelen en Dantumadiel namen in de zomervakantie deel aan een activiteit in de bibliotheek. Tiktoker Hieke de Jong uit Menaam vroegen we om ambassadeur te zijn voor de zomeractiviteiten.

Najaarsprogramma

In de herfstvakantie hebben we twaalf activiteiten (elf keer minecraft, één keer 3D-printen) georganiseerd in 10 vestigingen Hallum, Dokkum, De Westereen, Kollum, Buitenpost, Surhuisterveen, Franeker, Dronryp, Harlingen en St.-Annaparochie. Zestig kinderen en jongeren namen deel aan de activiteiten. Drie digitale-toppers (geworven voorjaar 2020) werden ingezet als workshopleiders. De activiteiten in de kerstvakantie kwamen te vervallen.

iNNOVATORIUM

De samenwerking met het iNNOVATORIUM, onderdeel van Elan Onderwijsgroep, is bestendigd in 2020. We zijn een relatie voor een langere termijn aangegaan. De samenwerking levert voordelen op voor beide partijen. Doordat het onderwijs snel moest schakelen naar digitaal onderwijs in 2020 en door de lockdown zijn uit de samenwerking geen concrete projecten naar voren gekomen.

4. PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Een Leven Lang Leren, dat is wat wij stimuleren, ongeacht de achtergrond, leeftijd en het vaardigheidsniveau van de inwoners van ons werkgebied. Daarmee willen we iedereen gelijke kansen op ontwikkeling geven. Dit doen we door het uitlenen van boeken, maar ook door het aanbieden van vele workshops, activiteiten, lezingen en spreekuren. Wij gaan ervoor zorgen dat wij het centrum zijn waar je je als volwassene kan ontwikkelen en ontplooien. Als bibliotheek zijn we een logische partner op het gebied van non-formele educatie en sluiten we aan bij de nieuwe programmalijn van de Koninklijke Bibliotheek, een Leven Lang Leren.

Deze ambitie hebben we in 2020 niet waar kunnen maken, vele activiteiten kwamen te vervallen en als we wat konden organiseren, dan was de groep beperkt.

Prestatie-indicatoren persoonlijke ontwikkeling

- **Jaarlijks worden minimaal honderd activiteiten aangeboden die aansluiten bij de wensen van de inwoners van Noord-Fryslân (breed aanbod). Het aanbod is verspreid over alle vestigingen. Het activiteitenprogramma trekt jaarlijks minimaal 2500 deelnemers en de deelnemers beoordelen de activiteit met een acht of hoger.**

In 2020 organiseerde BNF 272 activiteiten voor kinderen en 820 voor volwassenen: totaal 1.092 activiteiten, hier vallen ook wekelijks terugkerende activiteiten onder. Er konden in totaal 270 activiteiten doorgaan waarvan 207 voor kinderen en 135 voor volwassenen. Ruim 800 kinderen bezochten de activiteiten en 411 volwassenen: 1.213 totaal deelnemers. Aan de deelnemers wordt gevraagd om een evaluatiekaartje in te vullen. De volwassen deelnemers waardeerden de activiteiten gemiddeld met een ruime acht en de kinderen met "heel leuk".

Voorbeelden van activiteiten die op 1,5 meter afstand door konden gaan waren bijvoorbeeld een lezing over een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela in Surhuistervveen of een cursus leren fotograferen in St.-Annaparochie.

5. MEERTALIGHEID EN MIENSKIP

Wij willen als bibliotheek een plek zijn waar mensen samenkomen om kennis te delen, van elkaar leren en de waardering voor talen en cultuur vergroten. Op deze manier versterken we de lokale gemeenschap en de gemeenschapszin (mienskip). In onze vestigingen wordt Frysk en Nederlands gesproken, we bieden zowel op scholen als in de bibliotheken een collectie in het Nederlands, Frysk en Engels aan. En indien gewenst boeken voor mensen in hun memmetaal. Wij dragen zo bij aan de meertaligheid en dat blijven we doen door de collecties actueel te houden en meerdere talen te integreren in onze communicatie en activiteiten.

Prestatie-indicatoren meertaligheid en Mienskip

- **De relatie met de lokale gemeenschap wordt verder uitgebouwd en geïnventariseerd door onder andere het aantal volgers van de Facebookpagina te verhogen van 8.662 naar 10.000.**
Op 31-12-2020 hadden we op Facebook 8.800 volgers. In het medium Facebook zit weinig groei meer, daarom onderzoeken we in 2021 of we ook nog een ander social media-kanaal gaan inzetten.
- **Alle Friestalige boeken die verschijnen, zowel fictie als non-fictie, worden voor de vestigingen op de vaste wal aangeschaft**
Alle Friestalige uitgaven die geschikt zijn voor de bibliotheek zijn aangeschaft. De collectie omvat op dit moment voor volwassenen 2.854 Friese boeken en voor jeugd 1.380 Friese boeken: totaal 4.234. Op scholen staan nog eens 4.500 Friestalige boeken.
- **Het percentage Engelstalige boeken is in 2020 gestegen naar 3% (van 3.800 naar 5.700 exemplaren).**
De collectie omvat op dit moment voor volwassenen 1.993 Engelstalige boeken en voor jeugd 1.239: totaal: 3.232. Op scholen staan nog eens 2.057 Engelstalige boeken.

- **Alle Bildtstalige boeken die verschijnen worden aangeschaft, zowel fictie als non-fictie. De Bildtse boeken omvatten ongeveer 2% van de collectie van Bibliotheek St.-Annaparochie.**

In 2020 zijn er 16 Bildtstalige boeken aangeschaft.

- **De zichtbaarheid van het Fries wordt vergroot zowel in de fysieke vestiging als de digitale omgeving. De voertaal in de bibliotheken is Fries voor de medewerkers die het Fries als moedertaal hebben. Dat geldt ook aan de telefoon. Door scholing maken we de medewerkers bewust van meertaligheid en de impact hiervan. Bibliotheken Noord Fryslân gaat meer in het Fries communiceren, ook op de Facebook-pagina (minimaal één bericht per maand). Voor activiteiten die Friestalig zijn, worden tweetalige persberichten gemaakt. Dit geldt ook voor diensten die we promoten.**

Omdat in het merendeel van de gemeenten die wij bedienen het Fries goed beheerst wordt, spreekt het voor zich dat Fries de voertaal in de bibliotheken is voor de medewerkers die het Fries als moedertaal hebben. Dat geldt ook aan de telefoon. Op Facebook verschijnt maandelijks minimaal één Friestalig bericht (in tekst of geluid). Voor activiteiten die Friestalig zijn, worden tweetalige persberichten gemaakt. Regelmatig kunnen bezoekers de tweetalige Heit&Mem (uitgave van Afûk) meenemen uit de bibliotheek. In het najaar zou -traditiegetrouw- Tomke op bezoek komen in verschillende bibliotheken, maar door corona konden deze dansworkshops helaas niet doorgaan. Fries speelt minder op de eilanden en heeft daar dan ook niet de prioriteit.

WAT WE NOG MEER DEDEN IN 2020

- **TAALBELEID** // Bibliotheken Noord Fryslân is door een aantal gemeenten uitgenodigd om mee te denken over taalbeleid en daar heeft de bibliotheek haar bijdrage aan geleverd. We hebben ook de intentie een eigen taalbeleid te ontwikkelen, om meertaligheid nog gerichter onderdeel te laten zijn van het beleid.
- We deden actief mee aan de taalcampagne van de gemeente Waadhoeke “Mooi DynAigenTaal” waarbij aandacht werd gevestigd op Het Bildts, Frysk, Franekers en Nederlands.
- We onderzoeken of we een trainer meertaligheid voor schoolteams kunnen ontwikkelen. Ook zoeken we verbinding met het project Taal yn byld van het Lectoraat meertaligheid en onderwijs.
- **COMMUNITY LIBRARIAN** // In het beleidsplan 2019–2022 staat de ontwikkeling tot community librarian centraal: de bibliothecaris die bekend is met de ontwikkelingen in het dorp of de stad en daarop aansluit. Op het gebied van participatie en zelfredzaamheid wordt deze opdracht opgepakt door de consultants basisvaardigheden. Met de herinrichting van de organisatie naar lokale integrale teams die haar beslag krijgt in 2021 maken we een belangrijke stap richting de community librarian, dan is dat niet één persoon maar een team dat de verbinding met de gemeente, het dorp of de stad maakt.

6. MARKETING & COMMUNICATIE

ACTIVITEITEN

Aan het begin van het jaar en na de zomervakantie viel er huis-aan-huis een programmaboekje bij de inwoners van Noord-Fryslân op de mat. Dit is één van de middelen die wij inzetten voor de promotie van activiteiten. Door persberichten, mailingen (naar leden en bij jeugdactiviteiten ook naar scholen) en mondelinge reclame door onze bibliotheekmedewerkers in de vestigingen worden de dienstverlening en de activiteiten ook onder de aandacht gebracht en dat blijkt te werken. Uit de evaluatie van de activiteiten blijkt dat de bezoekers de activiteiten vinden via de activiteitenboekjes, berichten in de (lokale) krant, een mail van school en doordat de bibliotheekmedewerkers hen er op attenderen.

Suzanna Jansen en Erik Betten online

Het grootste deel van de activiteiten ging in 2020 door corona niet door. Om onze leden toch iets te bieden en zichtbaar te blijven, organiseerden we een online programma met schrijvers Suzanna Jansen (april-mei 2020) en Erik Betten (augustus-september 2020). Suzanna Jansen las vijftien keer voor uit eigen werk, Erik Betten verzorgde een zesdelige online schrijfcursus en las daarnaast voor uit zijn boeken. De sessies waren live op Facebook te volgen, dat deden gemiddeld zestien volgers per sessie.

#biebchallenge

Toen tijdens de eerste lockdown in april de scholen en bibliotheken gesloten waren, staken een paar bibliotheekmedewerkers uit de provincie de hoofden bij elkaar. Hoe konden bibliotheken kinderen (6-11 jaar) uitdagen met leuke opdrachten? Ze bedachten de #biebchallenge en nodigden kinderen met een filmpje uit om zelf iets te maken, iets te bouwen of iets te doen: iets cools, iets nieuws, maar wel met materialen die vrijwel alle kinderen in huis hebben. De Friese bibliotheken werkten nauw samen en deelden hun filmpjes. Onze Marike daagde kinderen uit om een heuse robotarm te maken, gewoon van rietjes, touwtjes en papier. In totaal werd er acht

weken lang, elke week een nieuwe #biebchallenge online gezet. Per #biebchallenge zijn in ons werkgebied ruim 2.200 mensen bereikt.

Facebook

Bibliotheken Noord Fryslân had op 31 december 2020 8.800 volgers op Facebook. In totaal werden er 183 berichten geplaatst en was het gemiddeld bereik 3.500 Facebookgebruikers. De best presterende berichten waren vacatures, de aankondiging van de start van het ING-servicepunt, de activiteiten rondom digitale geletterdheid tijdens de zomervakantie en het bericht over de enorme drukte net voor de lockdown. (www.facebook.com/ontdekdebieb)

De afdeling MarCom onderzoekt in 2021 de start van een nieuw social media-kanaal. Aan Facebook is te merken dat de groei eruit is (ook op 31-12-2019 hadden we 8.800 volgers) en dat het bereik afneemt (gemiddeld bereik in 2019: 3.650, gemiddeld bereik in 2020: 3.500).

Nieuwsbrieven

De bibliotheek verstuurt elke maand een algemene nieuwsbrief naar alle leden (in juli/augustus verschijnt er één zomernieuwsbrief). Daarnaast hebben we specials gericht op bepaalde klantgroepen (bijvoorbeeld bij verhuizingen en verbouwingen of lokale activiteiten). In 2020 werden er dertien algemene nieuwsbrieven verstuurd naar gemiddeld 10.400 relaties (leden, bezoekers, partners). De nieuwsbrieven worden goed gelezen, door gemiddeld 45% van de ontvangers.

Klantenservice

De bibliotheek is goed bereikbaar: telefonisch, via Whatsapp, mail en berichten via Facebook. De klantenservice is zes dagen per week bereikbaar, van maandag tot en met vrijdag, van 09.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur. Het gebruik van Whatsapp is flink toegenomen, van 184 appjes in 2019 naar 468 appjes in 2020. Hierbij is alleen het eerste bericht geteld, niet de conversatie tussen de klantenservice en de klant (info@bnf.nl / 088-1656123 / Whatsapp: 06-1512 7202).

Ledenwerfacties

Voor het derde jaar op rij bood de bibliotheek in de zomer van 2020 een vakantie-abonnement aan: drie maanden boeken, tijdschriften en films lenen voor maar vijf euro. Voorgaande jaren was het abonnement een groot succes (960 in 2018, 714 in 2019), maar in 2020 viel het resultaat tegen. Door corona was de bibliotheek in de actieperiode een tijd gesloten, daardoor sloten 'slechts' 280 leden een vakantie-abonnement af. Na afloop stapte wel een record percentage leden over op een basisabonnement: 30% ten opzichte van 20% in 2018 en 2019.

Andere ledenwerfcampagnes in 2020 waren het cadeauabonnement (gepromoot rond de feestdagen in december) en een gratis proefabonnement om het eenjarig bestaan van Bibliotheek Hallum te vieren.

Website

Eind 2020 is de website van de bibliotheek vernieuwd. Vooraf heeft een lid van team Marcom deel genomen aan het leertraject van de Koninklijke Bibliotheek 'Haal meer uit de Waas website'. De website is van een informatief middel naar een inspirerend online communicatiemiddel omgezet. In 2020 waren er 99.677 gebruikers en 197.582 bezoeken. In totaal werden 417.486 pagina's bekeken (www.ontdekdebieb.nl).

LinkedIn

De bibliotheek heeft sinds 3,5 jaar een profiel op LinkedIn. Dit kanaal wordt gebruikt om de bibliotheek binnen het vakgebied en richting partners op de kaart te zetten. In 2020 werden hier 22 berichten op geplaatst, de pagina heeft 390 volgers. (www.linkedin.com/company/bibliothekennoord-fryslan)

7. ORGANISATIE EN MEDEWERKERS

Voor medewerkers en leidinggevendenden was 2020 een pittig jaar. Eerst de onzekerheid en toen de lockdown. De zorgen bij de medewerkers, hoe gaat het met mijn eigen gezondheid en na de opening op 11 mei, hoe zorgen we ervoor dat alles veilig verloopt in de bibliotheek. Een aantal medewerkers heeft in de eerste fase aangegeven niet te durven werken in verband met eigen kwetsbare gezondheid. Wij hebben aan deze zorgen op alle fronten tegemoet kunnen komen. Een aantal medewerkers heeft gebruik gemaakt van de diensten van bedrijfsmaatschappelijk werk.

Vanaf 11 mei is er met veel zorgvuldigheid gewerkt door onze medewerkers, zeker in het begin was dat spannend, maar na verloop van tijd werd ook de nieuwe werkwijze gewoon. De tweede lockdown was beperkt en vanaf 14 december waren opnieuw de bibliotheken gesloten. Een van de medewerkers is besmet geraakt met corona en is enige weken ziek geweest.

Het voortdurend anticiperen op de veranderende situatie heeft een stevig beroep gedaan op de flexibiliteit van medewerkers en leidinggevendenden. De sfeer was goed en gelukkig was het mogelijk de klanten optimaal te bedienen.

Organisatie

Er waren een aantal ontwikkelingen in 2020. Naast de grote impact van corona, speelden voor de vestigingen trainingen en voorbereidingen rondom het Informatiepunt Digitale Overheid, IDO. Voor de medewerkers van bibliotheken met een Informatie Servicepunt van de ING, Harlingen en Dokkum, kwam daar de training van de ING bij, maar ook de nieuwe vorm van dienstverlening.

Naar aanleiding van de uitkomst van onderzoeken in het voorjaar naar de toekomst van de bibliotheek heeft het managementteam besloten de organisatie anders in te richten, meer lokaal georganiseerd en met meer eigen verantwoordelijkheid. Deze aankondiging is voor de zomer gedaan en vanaf september zijn er persoonlijke en ronde-tafel-gesprekken gevoerd om de consequenties met de medewerkers te bespreken en de gevolgen voor de organisatie.

Naar aanleiding daarvan wordt in 2021 de verdere inrichting opgepakt. Per 1 september 2021 zal de organisatie meer lokaal ingericht zijn met zes integrale teams die zelf organiserend zijn.

MARCOM // In september 2020 is een collega van het team Marcom benoemd tot coördinator van de afdeling. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de verdere ontwikkeling van deze afdeling.

VERLOOP // In 2020 hebben we afscheid genomen van negen medewerkers waaronder een collega die de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt en een collega heeft vervroegd de organisatie verlaten. Er kwamen ook negen nieuwe collega's bij, waaronder de aanjager en een aantal invalmedewerkers voor de vestigingen.

JUBILEA // We hebben tweemaal een 40-jarig jubileum mogen vieren in 2020.

VERZUIM // In 2020 heeft een langdurige zieke collega via de WIA de organisatie verlaten. Het verzuimpercentage was 3,6%.

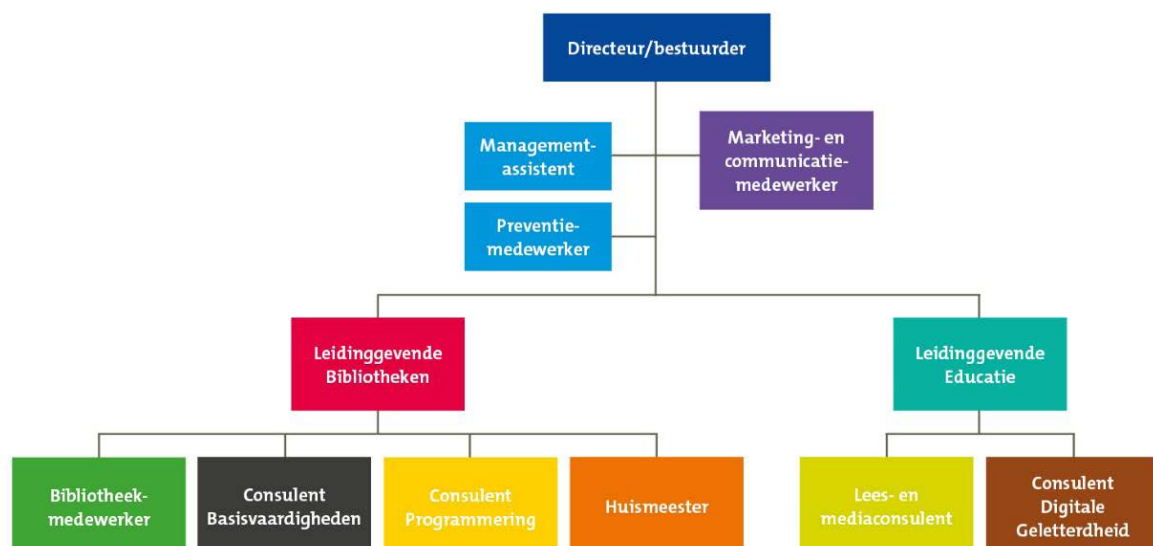
STAGE // In 2020 hebben 14 stagiairs hun maatschappelijke stage volbracht bij Bibliotheken Noord Fryslân. Het gaat om stages van veertien tot dertig uur. Het niveau varieert van vmbo tot gymnasium.

SCHOLING // Veel scholing is geannuleerd, de verplichte bhv heeft uiteraard wel plaatsgevonden. **BEGIIN 2020** – vervolg interne scholing 'In een NotendOB' aangeboden om nieuwe medewerkers van de frontoffice kennis te laten maken met het vakgebied van de bibliotheek. Daarnaast zijn landelijke en provinciale bijeenkomsten bezocht door medewerkers voor wie deze bijeenkomsten van belang waren.

In 2020 heeft de directeur/bestuurder de leergang leiderschap bij digitale transformatie met goed gevolg afgerond.

Het organigram van Bibliotheken Noord Fryslân ziet er in 2020 als volgt uit:

Organigram Bibliotheken Noord Fryslân Per 1 januari 2020

Directeur/bestuurder, Leidinggevende Bibliotheken en Leidinggevende Educatie vormen het managementteam.

8. FINANCIËLE POSITIE 2020

INLEIDING

De financiële positie van Bibliotheken Noord Fryslân is gezond. In 2019 is de nieuwe beleidsperiode 2019 – 2022 gestart. Door de gemeentelijke herindelingen verzorgden we in 2019 voor het eerst het bibliotheekwerk voor negen in plaats van veertien gemeenten. Voor de jaren 2019 en 2020 is het beleid en de financiering gemeentegrenzen overstijgend op elkaar afgestemd. Hierdoor wordt een gunstige prijs/kwaliteitverhouding bereikt. Dit betekent dat alle backoffice-werkzaamheden, zoals collectievorming, roostering en communicatie voor vijftien vestigingen, 120 scholen en negen gemeenten in een keer gedaan kan worden. In de subsidieovereenkomst 2019-2020 zijn heldere afspraken vastgelegd. Het hoofdstuk over de jaarrekening biedt meer inzicht en informatie over de resultaten van 2020.

JAARREKENING 2020

De jaarrekening 2020 is door de directeur/ bestuurder vastgesteld en door de raad van toezicht in haar vergadering van 22 april 2021 goedgekeurd. De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen betreffende de jaarrekening zoals opgenomen in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Over de voortgang van beleid en financiën in 2020 is de raad van toezicht door middel van kwartaalrapportages geïnformeerd.

RESULTAAT

De jaarrekening beschrijft de baten en de lasten van onze vestigingen en teams in het werkgebied Noord-Fryslân en is opgezet rondom de exploitatie van onze organisatie, zoals wij die in 2020 hebben gerealiseerd.

Het bedrijfsresultaat voor Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân is € 52.062 negatief. Er was geen resultaat begroot uit gewone bedrijfsuitoefening. Na verrekening van rentelasten (€ 1.163) en rentebaten (€ 38) wordt het verschil gedekt door onttrekkingen (€ 26.250) aan bestemmingsreserves en door onttrekkingen (€ 26.937) aan de algemene reserves. Per saldo is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening € 53.187 negatief, dat volledig wordt gemuteerd in de reserves.

Het resultaat 2020 verschilt van de begroting 2020 door € 247.340 hogere baten en € 300.432 hogere lasten. Per saldo is er sprake van een verschil tussen begroting en jaarrekening van € 53.092 negatief. Dit wordt voor € 23.707 veroorzaakt door het project Digitale geletterdheid, waarvoor de desbetreffende reserve is ingezet. Deze reserve is ontstaan na het vertrek van de gemeente Leeuwarderadeel uit Bibliotheken Noord Fryslân.

De verschillen worden in de toelichting op de exploitatierekening (balans en kortlopende schulden) verklaard.

- Het totaal aan algemene reserves bedraagt per 31 december 2020 € 321.654.
- Het totaal aan bestemmingsreserves bedraagt per 31 december 2020 € 478.208.
- Het totaal aan algemene en bestemmingsreserves bedraagt per 31 december 2020 € 799.862.

Het werkkapitaal is met € 85.437 afgenomen: van € 162.608 naar € 77.171.

FINANCIËN – SOLVABILITEIT EN LIQUIDITEIT

De solvabiliteit en liquiditeit zijn gezond. Zowel op korte als lange termijn is de verwachting dat de stichting aan haar verplichtingen kan blijven voldoen. De aanwezige liquide middelen zijn voldoende om te voorzien in de liquiditeitsbehoefte in de komende jaren.

GEMEENTELIJKE HERINDELING

Per 1-1-2019 is sprake van negen in plaats van veertien opdrachtgevende gemeenten. Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. zijn per januari 2019 tot de gemeente Noardeast-Fryslân gefuseerd. Dantumadiel fuseert ambtelijk maar niet bestuurlijk met Noardeast-Fryslân.

Bibliotheek Noord Fryslân bedient nu de vier Friese Waddeneilanden, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog en de vasteland-gemeenten Harlingen, Waadhoeke, Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Achtkarspelen.

SAMENWERKING FRIES BIBLIOTHEKENETWERK

Een aantal kostenposten is niet opgenomen in deze jaarrekening, omdat ze onderdeel uitmaken van de afspraken tussen de Friese bibliotheken. De centrale serviceorganisatie in Leeuwarden, Fers, ondersteunt vijf bibliotheekorganisaties in Fryslân. Fers wordt gefinancierd door de provincie Fryslân en inkomsten uit dienstverlening. De provinciale subsidie omgerekend naar inwoners betekent dat circa € 4,00 per inwoner in de vorm van dienstverlening naar de Friese bibliotheken gaat. Dit betreft het provinciebreed gehanteerde uitleen- en catalogussysteem (BicatWise en internettoegangen tot de catalogus), expeditie en de verwerkingskosten van door de bibliotheken aangekochte media. Belangrijk zijn zeker ook de taken op het gebied van netwerkvorming en innovatie.

Deze kosten komen niet terug in deze jaarrekening, maar de geleverde diensten en producten maken wel een onmisbaar deel uit van onze organisatie. De waarde is circa 15% van de exploitatie. Door de samenwerking in provinciaal verband (en de subsidie aan het Fries Bibliotheeknetwerk) is het bovendien mogelijk een efficiencyvoordeel op deze diensten te halen.

BEGROTING 2021

Voor de nieuwe beleidsperiode is het beleidsplan vastgesteld, maar geen meerjarenbegroting.

Voor 2021 is een indexatie van 1,5% afgesproken.

Baten		Lasten	
Subsidies	€ 3.852.460	Bestuur en organisatie	€ 130.050
Bijdrage Fries	€ 6.100	Huisvesting	€ 910.950
Bijdrage gemeente BDC	€ 8.600	Personeel	€ 2.443.200
Opbrengsten	€ 501.440	Afschrijvingen	€ 126.290
Specifieke dienstverlening	€ 279.700	Administratie	€ 135.050
Diverse opbrengsten	€ 2.480	Transport	€ 7.100
Projectbaten	€ 60.000	Automatisering	€ 112.700
Rentebaten	€ -	Collectie & media	€ 721.410
		Specifieke kosten	€ 62.500
		Diverse kosten	€ 1.190
		Projectkosten	€ 60.000
		Rentelasten	€ 340
Totaal baten	€ 4.710.780	Totaal lasten	€ 4.710.780
Bedrijfsresultaat	€ -		
Begrote onttrekkingen reserves	€ -		
Resultaat verslagjaar	€ -		

verslag van
de **raad van
toezicht**

2020

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT 2020

ALGEMEEN

De raad van toezicht (hierna rvt) heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur/bestuurder (hierna d/b) en op de algemene gang van zaken. De rvt ondersteunt de d/b met advies en kan indien nodig ingrijpen. De rvt richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de stichting en weegt daarbij de belangen af van de bij de stichting betrokkenen.

Bibliotheken Noord Fryslân past de principes en aanbevelingen van de Governance Code 2019 toe.

In overeenstemming met artikel 14 van de Statuten maakt de rvt een verslag op van de werkzaamheden in het afgelopen boekjaar.

SAMENSTELLING

De samenstelling van de rvt van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân was in 2020 als volgt:

De heer Jitse Kingma
voorzitter

De heer Peter van den Broek
secretaris

De heer Raud Dijkstra
lid

Mevrouw Henni van Asten
lid

Mevrouw Alie Schokker
lid

De heer Raud Dijkstra kon door ziekte een aantal malen niet aanwezig zijn. Bij de jaarrekening is door de heer Wiebe Knobbe, voormalig voorzitter van de rvt van Bibliotheken Noord Fryslân advies uitgebracht aan de rvt. De heer Dijkstra heeft aangegeven zijn lidmaatschap van de rvt na afronding van zijn eerste termijn te beëindigen. Voor de heer Jitse Kingma is in 2020 zijn tweede termijn afgerond.

Er zijn twee vacatures gesteld, een vacature voor een lid met affiniteit voor digitale ontwikkelingen en een vacature voor een lid met financiële achtergrond. In de vacature voor een lid met affiniteit voor digitale ontwikkelingen werd de heer Juke Algra benoemd per 1 januari 2021. De beoogde kandidaat voor benoeming in de vacature voor een lid met financiële achtergrond heeft zich teruggetrokken. Derhalve is de vacature opnieuw opengesteld. De heer Henk de Groot kon benoemd worden als lid van de rvt met financiële achtergrond per 27 februari 2021. Daarmee is de raad weer compleet.

BIJEENKOMSTEN RVT

De rvt heeft aan het begin van 2020 een aantal sessies met elkaar gehad onder leiding van een extern begeleider. In deze bijeenkomsten leerden de leden van de rvt elkaar beter kennen, elkaars drijfveren om maatschappelijk actief te zijn en is gezamenlijk invulling gegeven aan de wijze waarop het toezicht vorm zou moeten krijgen. Belangrijke waarden en uitgangspunten zijn benoemd. Op deze manier is in 2020 de zelfevaluatie ingevuld.

De rvt kwam in 2020 vijfmaal bijeen voor een reguliere vergadering. Daarnaast was er een bijeenkomst met de ondernemingsraad, de accountant en het managementteam. De vergaderingen werden als gevolg van corona vooral digitaal gehouden. Een vertegenwoordiging van de rvt heeft het (jaarlijkse) functioneringsgesprek met de d/b gevoerd en verslag uitgebracht aan de rvt.

In zijn digitale vergadering van 14 april 2020 besprak de rvt de conceptjaarrekening 2019. MTH, voor het eerst de onafhankelijke accountant, gaf voorafgaand aan deze vergadering een toelichting op de jaarrekening in een gemeenschappelijke bijeenkomst van accountant, rvt, boekhouder en d/b. MTH deelde mee dat ze hun controlewerkzaamheden hadden afgerond en dat men tot afgifte van de controleverklaring kon overgaan. De hoofdlijnen van de bevindingen werden gerapporteerd en vragen werden beantwoord.

De rvt beoordeelde de financiële positie als gezond. De rvt keurde de conceptjaarrekening 2019, conform artikel 7.1.c. van de statuten, ongewijzigd goed, waarna de d/b deze vaststelde. De rvt verleende decharge aan de d/b.

Gedurende 2020 werden tijdens de vergaderingen van de rvt via kwartaalrapportages en zo mogelijk prognoses, de realisering van de begroting 2019 en de liquiditeitspositie van de organisatie gevolgd. Afwijkingen werden geanalyseerd en beoordeeld en waar nodig werd er bijgestuurd.

In de vergadering van 14 april 2020 zijn met name de subsidieaanvragen/-toekenningen aan en van de gemeenten behandeld.

Tijdens de rvt-vergaderingen is de toekomstvisie van Bibliotheken Noord Fryslân aan de orde geweest en heeft de d/b de rvt meegenomen in de stappen die genomen zijn in het kader van de organisatieontwikkelingen. Een organisatieontwikkeling om de dienstverlening van Bibliotheken Noord Fryslân in de toekomst nog dichter bij inwoners te brengen, vanuit zelfstandig werkende regionale teams. Ook de geplande certificering is in rvt aan de orde geweest. Uiteraard waren de consequenties van corona een terugkerend punt op de agenda.

Tijdens de vergadering van 15 september is de begroting 2021 aan de orde geweest.

In de vergadering van 12 november heeft de d/b de vertaalslag van beleidsplan naar jaarplan 2021 met de rvt gedeeld en de wens van de gemeenten om meer inzicht te hebben in de inzet van de financiën in de verschillende programmalijnen.

Op 18 november 2019 vond digitaal informeel overleg plaats tussen rvt, ondernemingsraad en d/b. De rvt stelt de betrokkenheid van de ondernemingsraad zeer op prijs. Onderwerpen waarover gesproken werd, waren onder andere de organisatieontwikkeling, het starten van een ING-Servicepunt in de bibliotheken en het elkaar wederzijds informeren middels het uitwisselen van de vergaderafspraken, de ledenontwikkeling en de modernisering van de hrm-regelingen. In dezelfde vergadering is met het managementteam gesproken over de organisatieontwikkelingen van Bibliotheken Noord Fryslân.

Andere door de rvt behandelde onderwerpen in 2020 waren onder andere:

- de (re)organisatieontwikkelingen
- de ziekteverzuimrapportage
- de provinciale en landelijke samenwerkingen en ontwikkelingen met betrekking tot het bibliotheekwerk
- het door de d/b gevoerde overleg met de betrokken gemeenten
- de vertaalslag van beleidsplan naar prestatie-indicatoren
- de mogelijke overgang naar een productbegroting

TENSLOTTE

De rvt is tevreden over de algemene gang van zaken bij Bibliotheken Noord Fryslân en over de effectiviteit van het door de stichting gehanteerde systeem van risicobeheersing en controle. De rvt spreekt zijn waardering uit naar de d/b en alle medewerkers voor de inzet en het enthousiasme waarmee het bibliotheekwerk in Noord-Fryslân is vormgegeven. Extra waardering spreekt de rvt uit voor de wijze waarop de medewerkers de dienstverlening naar inwoners hebben weten voort te zetten en vorm te geven ten tijde van de coronapandemie.

Doordat de d/b de rvt in informerende zin steeds meeneemt bij nieuwe ontwikkelingen en deelgenoot maakt van in gang gezette acties en processen, is de betrokkenheid van de rvt-leden, zo mogelijk, nog vergroot. Dat is een positieve ontwikkeling, want nieuwe taken en uitdagingen staan voor de deur. Die worden met veel inzet, elan en deskundigheid opgepakt door d/b en medewerkers. De bibliotheken in Noord-Fryslân bereiden zich in snel tempo voor op een veranderende positie in de samenleving en nieuwe taken daarbinnen. De rvt constateert dat met genoeg en heeft groot vertrouwen in de toekomst. Een toekomst, waarbij de rol van de traditionele bibliotheek nog veel meer zal veranderen en in belang zal groeien richting een kennis aanbiedende pijler in de samenleving.

RELEVANTE GEGEVENS BETREFFENDE DE LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT EN DE DIRECTEUR/BESTUURDER PER 31 DECEMBER 2020

Alle leden hebben de Nederlandse nationaliteit.
De volgende functies en nevenfuncties zijn bekend:

De heer Jitse Kingma

- Voorzitter van de onafhankelijke adviescommissie beroep- en bezwaarschriften van de gemeente Terschelling (West Terschelling)
- Lid stembureau verkiezingen gemeente Tytsjerksteradiel

De heer Raud Dijkstra

- directeur Finance & Control Pastiel/Empatec
- secretaris van de Raad van Commissarissen van NV Empatec
- secretaris van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de GR Fryslân-West
- lid Raad van Toezicht van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs in Noordwest Friesland.

Mevrouw H.C.G. van Asten

- lid algemeen bestuur Wetterskip Fryslân

De heer P. van den Broek

- Zelfstandig marketing specialist, werkt voor verschillende merken
- Bestuurslid Keunstwurk
- Voorzitter Stichting Sint Piterkomitee

Mevrouw A. Schokker

- directeur Academie Social Studies, NHL Stenden Hogeschool

De rvt is bekend met de onderstaande relevante nevenfuncties van mevrouw Paulien Schreuder, directeur/bestuurder per 1 april 2018:

Functie gerelateerd:

- bestuurslid van Stichting Brede School De Westereen (De Westereen)
- lid van de werkgroep Campus Kollum (Kollum)
- lid van het bestuur van het Vleckeûs (Surhuisterveen)
- penningmeester van Stichting Vleckeûs (Surhuisterveen)

Dit bestuursverslag en de jaarrekening 2020 zijn conform artikel 7.1.c van de statuten door de rvt goedgekeurd op 26 april 2021.

De raad van toezicht van Bibliotheken Noord Fryslân,

A. Schokker

voorzitter

Was getekend

P. van den Broek

secretaris

Was getekend

jaar**rekening**

2020

BALANS PER 31 DECEMBER 2020 STICHTING OPENBARE BIBLIOTHEKEN NOORD FRYSLÂN

ACTIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2020	31-12-2019
1) Materiële vaste activa	742.056	732.896
2) Vlottende activa		
Vorderingen	146.850	500.858
Liquide middelen	1.099.205	782.527
	1.246.055	1.283.385
Totaal	1.988.111	2.016.281

PASSIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2020	31-12-2019
3) Eigen vermogen		
Algemene reserves	321.654	348.591
Bestemmingsreserves	478.208	504.458
	799.862	853.049
4) Voorzieningen	7.263	11.699
5) Langlopende schulden		
Geldleningen o/g	12.102	30.756
6) Kortlopende schulden	1.168.884	1.120.777
Totaal	1.988.111	2.016.281

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020 STICHTING OPENBARE BIBLIOTHEKEN NOORD FRYSLÂN

BATEN	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Subsidies			
Exploitatiesubsidie gemeente	3.814.114	3.804.100	3.699.623
Bijdrage Friese literatuur	6.048	6.100	6.092
Bijdrage gemeente BDC	8.600	8.600	8.600
	3.828.762	3.818.800	3.714.315
Overige bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten	513.715	505.080	520.234
Specifieke dienstverlening	329.511	266.400	248.331
Diverse baten	5.143	1.180	15.564
	848.369	772.660	784.129
Projectbaten	161.669	-	202.580
Som der baten	4.838.800	4.591.460	4.701.024

LASTEN	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Personeel			
Lonen en salarissen	1.641.770	1.577.680	1.401.809
Sociale lasten	282.763	277.060	258.308
Pensioenlasten	239.674	234.550	213.543
Overige personeelskosten	186.690	286.090	354.442
	2.350.897	2.375.380	2.228.102
Overige bedrijfskosten			
Bestuur en organisatie	118.251	122.600	146.337
Huisvesting	942.509	887.870	906.677
Afschrijvingen activa	110.924	116.140	115.967
Administratie	145.331	123.750	128.848
Transport	3.716	5.600	2.791
Automatisering	123.226	130.400	119.162
Collectie & media	860.385	792.610	833.577
Specifieke kosten	54.246	31.000	53.412
Diverse kosten	997	5.080	1.656
	2.359.585	2.215.050	2.308.427
Projectkosten	180.380	-	297.006
Som der lasten	4.890.862	4.590.430	4.833.535

Bedrijfsresultaat	-52.062	1.030	-132.511
Rentebaten	38	140	149
Rentelasten	-1.163	-1.170	-2.174
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-53.187	-	-134.536
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves	26.250		108.249
Toevoegingen aan bestemmingsreserves			
Onttrekkingen aan algemene reserves	26.937		36.770
Toevoegingen aan algemene reserves			10.483
	-	-	-

RESULTAATBESTEMMING 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Toevoeging/onttrekking aan reserve Digitale geletterdheid	-23.468		-93.150
Onttrekking/toevoeging aan reserve inrichting Kollum			-15.099
Onttrekking aan reserve inrichting/automatisering Ameland	-2.782		
Toevoeging aan Algemene Reserve			10.483
Onttrekking aan Algemene Reserve	-26.937	-	-36.770
Totaal bibliotheken Noord Fryslân	-53.187	-	-134.536

De onttrekking aan de reserve Digitale geletterdheid betreft projectkosten hiervan.

De onttrekking aan de reserve inrichting/automatisering Ameland betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat.

De onttrekking aan de algemene reserve betreft het exploitatieresultaat na mutaties in de bestemmingsreserves.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

	2020	2019
Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode:		
Bedrijfsresultaat	-52.062	-132.511
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	110.924	115.967
Mutaties voorzieningen	-4.436	-2.966
Mutaties in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	353.907	-276.208
Mutatie kortlopende schulden	48.639	189.503
	402.546	-86.705
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	456.972	-106.215
Ontvangen interest	139	312
Betaalde interest	-1.695	-2.706
	-1.556	-2.394
Kasstroom uit operationele activiteiten	455.416	-108.609
Investerings in materiële vaste activa	-120.084	-204.554
Desinvesteringen van materiële vaste activa		
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-120.084	-204.554
Opgenomen langlopende schulden	-	-
Aflossingen langlopende schulden	-18.654	-18.654
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-18.654	-18.654
Toename geldmiddelen	316.678	-331.817

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2020

Algemeen

Voornaamste activiteiten

De stichting is statutair gevestigd te Franeker.

De stichting heeft ten doel in de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadiel, Noardeast Fryslân, Harlingen, Schiermonnikoog, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke openbare bibliotheken op te richten en in stand te houden voor het beschikbaar stellen van media en informatie aan een ieder.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2019 behoeften niet te worden geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het

tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en –terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Kosten in verband met groot onderhoud worden verwerkt in de boekwaarde van het actief, voor zover wordt voldaan aan de activeringscriteria.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Algemene reserve/ egalisatierekening

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de bibliotheek.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming.

De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfonds

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel via resultaatbestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie-opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan voor een groot deel uit ontvangen contributies. De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn ontvangen en worden vanaf dat moment naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, waarbij dit voor contributies gebaseerd is op de tijd dat het abonnement geldig is in de staat van baten en lasten opgenomen.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds "Pensioenfonds Openbare Bibliotheken". Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gemiddelde dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken bedraagt per balansdatum 108,1%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen. De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfonds gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan onze financiële positie moet voldoen. Volgens de regels had het pensioenfonds eind maart 2020 te weinig buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. De beleidsdekkingsgraad zat onder het vereiste niveau. Het pensioenfonds heeft daarom een nieuw herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). DNB stemt in met het herstelplan, dat een tijdig herstel aantoont. De premieheffing 2020 is gebaseerd op een doorsnee premie van 19,7% van de salarissen. De premieafpraak voor de periode 2017-2020 is verlengd tot en met 2021. Er is geen sprake van herstelpremie of bijstortingen.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

ACTIVA

1) Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Inrichting / inventaris	Automatisering	Bedrijfs - wagen	Activa in uitvoering	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>						
Aanschafwaarde	550.370	1.434.780	256.514	8.950	-	2.250.614
Cumulatieve afschrijvingen	-425.630	-949.786	-137.822	-4.480	-	-1.517.718
Boekwaarde per 1 januari	124.740	484.994	118.692	4.470	-	732.896

Het pand in Buitenpost met een boekwaarde van € 122.860 heeft een WOZ waarde van € 372.000.

Mutaties boekjaar:

Investerings	-	5.429	14.066	-	100.589	120.084
Desinvesteringen aanschaf	-	-9.879	-	-	-	-9.879
Desinvesteringen afschrijving	-	9.879	-	-	-	9.879
Afschrijvingen	-1.880	-70.032	-37.892	-1.120	-	-110.924
	-1.880	-64.603	-23.826	-1.120	100.589	9.160

Stand per 31 december:

Aanschafwaarde	550.370	1.430.330	270.580	8.950	100.589	2.360.819
Cumulatieve afschrijvingen	-427.510	-1.009.939	-175.714	-5.600	-	-1.618.763
Boekwaarde per 31 december	122.860	420.391	94.866	3.350	100.589	742.056

Afschrijvingspercentages 3,33% 10% 20% 12,50%

De aanschaf van media wordt in één keer ten laste van de staat van baten en lasten gebracht met uitzondering van startcollecties.

Activa in uitvoering

Activa in uitvoering betreft investeringen in de bibliotheek Schiermonnikoog. De bibliotheek wordt begin 2021 in gebruik genomen.

2) Vlottende activa

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Vorderingen</i>		
Debiteuren	41.870	46.672
Te vorderen BTW	83.878	89.886
Afrekening gemeentelijke bijdrages		
Gemeentelijke bijdrage 4e kwartaal		335.183
Nog te ontvangen bedragen		116
Overige vorderingen en overlopende activa	21.102	29.001
	<u>146.850</u>	<u>500.858</u>
<i>Liquide middelen</i>		
De liquide middelen staan ter vrije beschikking		
Banken	1.099.109	782.351
Kassen bibliotheken	96	176
Gelden onderweg	-	-
	<u>1.099.205</u>	<u>782.527</u>
Totaal vlottende activa	<u>1.246.055</u>	<u>1.283.385</u>

Vorderingen/Liquide middelen

De daling van de vorderingen en daarmee samenhangend de stijging van de liquide middelen wordt veroorzaakt doordat de subsidie betreffende het 4e kwartaal 2019 van de gemeenten Noardeast en Dantumadiel in januari 2020 is ontvangen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

PASSIVA

3) Eigen vermogen

Overzicht reserves	Stand per 1-1-2020	Onttrekking	Toevoeging	31-12-2020
Algemene Reserve Noord	348.591	26.937	-	321.654
Bestemmingsreserves				
Inrichting/automatisering Ameland	36.520	2.782		33.738
Groot onderhoud Buitenpost	56.270			56.270
Groot onderhoud St. Annaparochie	13.800			13.800
Groot onderhoud Terschelling	14.900			14.900
Personeel	359.500			359.500
Digitale geletterdheid	23.468	23.468		-
Totaal bestemmingsreserves	504.458	26.250	-	478.208
TOTAAL	853.049	53.187	-	799.862

Bestemmingsreserves: De reserve inrichting/automatisering Ameland is bedoeld ter dekking van toekomstige investeringen.

De reserves groot onderhoud zijn bedoeld om de toekomstige onderhoudskosten mee te kunnen dekken.

De reserve personeel is bedoeld om kosten ontstaan door langdurig ziekteverzuim en kosten door uitdiensttredingen op te vangen.

De reserve Digitale geletterdheid is gevormd om de projectkosten Digitale geletterdheid mee te kunnen dekken.

Voor de verklaring van de mutaties in de reserves zie resultaatbestemming.

4) Voorzieningen

	Stand per 1-1-2020	Onttrekking	Toevoeging	31-12-2020
- jubilea	11.699	5.424	988	7.263
TOTAAL	11.699	5.424	988	7.263

De onttrekking aan de voorziening jubilea betreft uitbetalingen dienstjubilea. De toevoeging betreft de herberekende verplichting.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

PASSIVA (vervolg)

5) Langlopende schulden

	Saldo per 31-12-2019	Aflossing	Saldo per 31-12-2020
Overzicht geldleningen			
<i>Geldlening verstrekt door</i>			
<i>Type lening, rente %, jaar van afsluiting</i>			
<i>Vervaldatum, oorspronkelijk bedrag</i>			
Bank Nederlandsche Gemeenten			
Lineair, 5,65 %, 1991	24.205	12.103	12.102
1 juli, € 363.024			
Huisvestingskosten Buitenpost			
Bank Nederlandsche Gemeenten			
Lineair, 5,00 %, 1993	6.551	6.551	-
2 juni, € 176.889			
Huisvestingskosten De Westereen			
TOTAAL	30.756	18.654	12.102
Kortlopende aflossingsverplichtingen (< 1 jaar)			12.102
Langlopende aflossingsverplichtingen (> 5 jaar)			-

6) Kortlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
Te betalen salaris	45.181	509
Te betalen loonheffing en sociale premies	79.174	80.314
Te betalen pensioenpremie	56.873	63.276
Reservering vakantiedagen	65.776	61.545
Reservering vakantiegeld	65.368	59.088
Totaal	312.372	264.732
Crediteuren	258.963	306.494
Afrekening gemeentelijke bijdrages	23.324	30.004
Vooruitontvangen contributie	329.431	330.002
Overige schulden en overlopende passiva	244.794	189.545
Totaal kortlopende schulden	1.168.884	1.120.777

Te betalen salaris

De stijging van te betalen salaris wordt veroorzaakt door een in januari 2021 uit te keren transitievergoeding.

Overige schulden en overlopende passiva

De stijging van de overige schulden en overlopende passiva wordt veroorzaakt door vooruitontvangen bijdrages in projecten.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

	<i>soort verplichting</i>	<i>bedrag per jaar</i>	<i>looptijd tot</i>	<i>opzegtermijn</i>
St.-Annaparochie	huur	€ 45.125	1 november 2022	6 maanden
Franeker	huur	€ 82.828	1 januari 2024	1 jaar
Dronryp	huur	€ 8.556	onbepaalde tijd	1 jaar
Harlingen	huur	€ 121.724	1 januari 2024	1 jaar
Surhuisterveen	huur	€ 49.572	onbepaalde tijd	3 maanden
Zwaagwesteinde	huur	€ 56.341	1 mei 2025	1 jaar
Dokkum	huur	€ 103.330	1 december 2022	1 jaar
Kollum	huur	€ 43.200	1 januari 2030	1 jaar
Kollum	servicekosten	€ 20.400	1 januari 2030	1 jaar
Terschelling	huur	€ 45.133	1 januari 2025	1 jaar
Vlieland	huur	€ 8.473	onbepaalde tijd	6 maanden
Nes	huur	€ 36.143	31 december 2021	geen
Hollum	huur	€ 9.731	31 mei 2024	geen
Schiermonnikoog	huur	€ 16.000	onbepaalde tijd	1 jaar
Hallum	huur	€ 12.996	30 september 2022	1 jaar
Bibliotheken Noord	lease multifunctionals	€ 18.647	1 juli 2022	geen
Bibliotheken Noord	uitvoering administratie	€ 72.888	31 december 2021	9 maanden
Bibliotheken Noord	onderhoud ICT	€ 30.371	31 december 2021	9 maanden
Schiermonnikoog	investering	€ 19.377	2021	geen
Totaal		€ 800.835		

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

BATEN	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Subsidies	3.828.762	3.818.800	3.714.315
De subsidies vallen € 9.962 hoger uit dan begroot.			
De jaarrekening 2015 resulteerde in een eenduidige subsidieovereenkomst met alle 9 gemeenten. Hierin zijn duidelijke afspraken gemaakt over de richtlijnen betreffende de algemene reserve(s) en de bestemmingsreserve personeel.			
Na toevoegingen aan de algemene reserve (conform Artikel 9 van deze subsidieovereenkomst) ontstaan terugbetalingsverplichtingen aan 2 van de 9 gemeentes (zie ook: Toelichting balans-Kortlopende schulden).			
Uitvoering van bovenstaande heeft als effect dat de in deze jaarrekening verantwoorde subsidie afwijkt van de beschikkingen en de begroting.			
De subsidie is t/m 2019 vastgesteld. In 2020 heeft de overheid als gevolg van de coronapandemie besloten dat wij onze locaties enkele weken moesten sluiten. Hierdoor hebben wij minder activiteiten kunnen uitvoeren dan gepland bij de subsidieaanvraag. Wij hebben de gemeente over de tijdelijke sluiting geïnformeerd, en onze gesubsidieerde activiteiten zo veel mogelijk voortgezet binnen de geldende coronaregels. Daarbij is onder meer een afhaal- en bezorgdienst gerealiseerd en zijn online activiteiten georganiseerd.			
Opbrengsten	513.715	505.080	520.234
De opbrengsten zijn in lijn met de begroting.			
Specifieke dienstverlening	329.511	266.400	248.331
De opbrengsten uit specifieke dienstverlening vallen € 63.000 mee. Dit wordt veroorzaakt door meer dan begrote contracten met scholen en te laag begrote huuropbrengsten.			
Diverse baten	5.143	1.180	15.564
De diverse baten zijn in lijn met de begroting.			
Projectbaten	161.669	-	202.580
(Voor verdere toelichting : zie projectkosten)			
Som der baten	4.838.800	4.591.460	4.701.024

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

LASTEN	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Personeel	2.350.897	2.375.380	2.228.102
Het gemiddeld aantal werkzame werknemers, berekend op uurbasis, bedroeg:			
	<i>Werkelijk 2020</i>	<i>Begroting 2020</i>	<i>Werkelijk 2019</i>
<i>Totaal formatie per week Noord Fryslân in fte</i>	<i>39,80</i>	<i>38,87</i>	<i>36,03</i>
<i>Gemiddeld aantal extra uren per week in fte</i>	<i>1,62</i>	<i>1,13</i>	<i>1,70</i>
	<i>41,42</i>	<i>40,00</i>	<i>37,73</i>
In totaal zijn de personeelskosten € 24.000,- onderbesteed. De salariskosten zijn overbesteed, dat wordt mede veroorzaakt door het uitbetalen van een transitievergoeding. De studiekosten zijn onderbesteed omdat het overgrote gedeelte van de scholing geschrapt is in het kader van corona. Er is voor € 85.000,- aan uren doorberekend ten laste van projecten.			
Bestuur en organisatie	118.251	122.600	146.337
De kosten bestuur en organisatie zijn in lijn met de begroting.			
Huisvesting	942.509	887.870	906.677
De huisvestingskosten zijn € 55.000,- overbesteed. Schoonmaakkosten zijn voor € 20.000,- overbesteed door extra schoonmaakwerk in verband met Corona. De energiekosten zijn met € 11.000,- overbesteed. Dit heeft te maken met een afrekening van in 2020 over het jaar 2019. Dit wordt rechtgetrokken in 2021.			
Afschrijvingen activa	110.924	116.140	115.967
De afschrijvingen activa zijn € 5.000 onderbesteed.			
Administratie	145.331	123.750	128.848
Diverse uitgaven in verband met corona verklaren de overbesteding op de administratiekosten van € 22.000.			
Transport	3.716	5.600	2.791
De transportkosten zijn in lijn met de begroting.			
Automatisering	123.226	130.400	119.162
Meevallende onderhoudskosten veroorzaken een onderbesteding op de automatiseringskosten van € 7.000.			
Collectie & media	860.385	792.610	833.577
De kosten voor collectie & media zijn voor € 68.000,- overbesteed. Dit heeft mede te maken met de extra kosten voor collectie opbouw voor de scholen die een keuze hebben gemaakt voor dBos en diverse lease collecties voor scholen in het werkgebied. Het budget is mede overschreven door een te laag begroot bedrag per boek voor de vestigingen. Dit is gecorrigeerd voor 2021.			
Specifieke kosten	54.246	31.000	53.412
De overbesteding op de specifieke kosten van € 23.000 wordt veroorzaakt door aankopen van media voor dBos op Terschelling.			
Transport	4.709.485	4.585.350	4.534.873

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

LASTEN (vervolg)	jaarrek.2020	begroting 2020	jaarrek.2019
Diverse kosten	997	5.080	1.656
De diverse kosten waren te hoog begroot.			
Projectkosten	180.380	-	297.006
	<u>Baten</u>	<u>Kosten</u>	<u>Saldo</u>
St. Wodant Dantumadiel	9.263	2.232	-7.031
Digitale dienstverlening	3.610	3.610	-
Boekstartcoach	25	25	-
Tel mee met taal 2019	27.576	27.576	-
Digitale geletterdheid	-	23.707	23.707
Hallum	52.766	52.766	-
Digitale inclusie	11.095	11.095	-
Boekstartcoach Achtkarspelen	2.387	2.387	-
Bouwen aan ambitie digitaal	25.000	27.035	2.035
VVE Noardeast Fryslân	22.257	22.257	-
Laaggeletterdheid	7.690	7.690	-
	161.669	180.380	18.711

Kosten van het project Digitale geletterdheid worden gedekt door een onttrekking aan de hiervoor gevormde reserve.

Som der lasten	4.890.862	4.590.430	4.833.535
Bedrijfsresultaat	-52.062	1.030	-132.511
Rentebaten	38	140	149
Rentelasten	-1.163	-1.170	-2.174
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-53.187	-	-134.536

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

Verantwoording WNT 2020

Entiteit: Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2020	
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Naam	P.A.T. Schreuder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 84.554
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.285 (pensioenpremie)
Subtotaal	€ 95.839
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 95.839
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2019	
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 80.413
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.754 (pensioenpremie)
Subtotaal	€ 91.167
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging	€ 194.000
Totale bezoldiging	€ 91.167

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

Verantwoording WNT 2020 (vervolg)

Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie	
A. Schokker	voorzitter	(voorheen: vice-voorzitter)
P. van den Broek	secretaris	
H. de Groot	lid	
H.C.G. van Asten	lid	
R. Dijkstra	lid	
J.M. Algra	lid	
J.J. Kingma	voorzitter	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

VASTSTELLING EN ONDERTEKENING

Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

Vaststelling en ondertekening door bestuurders

Het bestuur van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld op 22 april 2021.

Was getekend

P.A.T. Schreuder

Directeur-Bestuurder

Ondertekening door toezichthouders

Was getekend

A. Schokker

Voorzitter

Was getekend

P. van den Broek

Secretaris

Was getekend

H.C.G. van Asten

Lid

Was getekend

H. de Groot

Lid

Was getekend

J.M. Algra

Lid

controleverklaring
van de **onafhankelijke**
accountant

2020

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân

A. Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân te Franeker gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Benadrukking andere uitvoering activiteiten als gevolg van corona

Wij vestigen de aandacht op de paragraaf "Subsidies" op pagina 61 van de jaarrekening, waarin is opgenomen dat als gevolg van corona activiteiten op een andere wijze zijn uitgevoerd dan gepland. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heerenveen, 26 april 2021
mth accountants & adviseurs b.v.

Was getekend

drs. L.J.T Boerboom RA

